Ч. 79 (14.622). Львів, неділя 11. квітня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
" Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Українська дітвора буде вчитися релігії по румунськи.

Румунська шкільна влада наказала вчити релігію у всіх буковинських школах лише по румунськи.

Подаючи ту вістку, черновецький „Час" стверджує, що та постанова нарушує румунську конституцію і міжнародні постанови про охорону меншин.

Велика офензива червоних під Мадридом заломилася.

2.800 УБИТИХ І РАНЕНИХ.

Ген. Кейпо де Ляяно повідомив, що цілий вчорашній день ішли на мадридському фронті завзяті бої. Червоні після сильної артилерійської підготовки перевели завзятий наступ між Каравачелем і Ляс Розас, але втратили понад 2.800 убитих і ранених та 8 повзів. Бої тривали цілий день. Той наступ, що мав відтяжити баскійський фронт, зовсім не пощастив.

Комунікат національного командування ширше описує бої на мадридському фронті.

Червоні ужили поважні сили та перейшли до наступу на цілому фронті. За ніч перевели вони 6 атаків, за вчорашній день — 8.

Тому що ворожі сили були дуже великі і багато випосажені у воєнний матеріял, від год. 6. до 19. бої були незвичайно завзяті. Офензива була звернена у першу чергу на Ляс Пердісес і Каза дель Кампо.

Під Ляс Пердісес національні війська спокійно допустили ворога близько до своїх становищ, опісля здесяткували його скорострілами. На іншому відтинку після довгої артилерійської підготови червона піхота розвинула наступ з 26-ма повзами і зблизилася на 20 метрів до національних становищ, але в тому менті вона відступила, залишаючи 700 убитих і багато полонених. На шляху до Каравачелю відбито наступ на шляху до Естремадури.

Червоні втратили понад 2.800 убитих і ранених та кілька повзів.

Комітет оборони Мадриду дискретно промовчує ту велику офензиву і лише згадує про здобуття поодиноких будинків. На шляху до Естремадури

червоні динамітом висадили у повітря 14 домів, бо не могли їх здобути; всі оборонці згинули.

Університетська дільниця відтята; червона артилерія обстрілювала її.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Як подає Кейпо де Ляяно, вчора усі фронти оживилися. На південному фронті наступ червоних відбито з великими втратами, залишаючи на полі бою 60-ох убитих і чимало воєнного матеріялу. На відтинку Хаки національні війська заняли ворожі становища, на астурійському відтинку вони знищили два червоні курені.

СОВІТИ КОМАНДУЮТЬ ЕСПАНСЬКИМИ ЧЕРВОНИМИ КОРАБЛЯМИ.

До Констанци причалив еспанський червоний корабель-цистерна „Ремедеос". Ним командує моряцький совіт, що приказує капітанові та двом старшинам. Залога оповідає, що багатьма еспанськими червоними кораблями командують совіти

До чого змагає Мадярщина?

Мадярський премієр Дарані зясував у інтерву з представником часопису „Ле Мом н" змагання Мадярщини ось як: 1) добитися рівних прав, обмежених мировими договорами; 2) визнати і здійснити права мадярських меншин; 3) змагати до мирної ревізії кордонів. Та остання точка програми є можлива до здійснення, як це стверджують м. ін. визначні мадярські парляментаристи.

Передвиборча гарячка в Бельгії.

Передвиборча кампанія в Бельгії стає щораз то інтенсивніша — ведуть її обі сторони — Деґрель і Ван Зелянд. Віча щораз то частіші, на мурах повно афішів, на вулицях — самоходи із транспарентами.

У рексівському органі „Пеі Реель" появився вчора текст договору між „Рексом" та фляманськими націоналістами. Договір короткий; він стверджує, що рексисти хотять заміняти Бельгію на федеральну державу.

Як іде орґанізація ОЗН?

Львів, 10. квітня 1937.

Реалізація внутрішнього політичного переустрою Польщі ввійшла недавно у нову фазу. Йде про створення нового суцільного проурядового політичного табору. Не був ним створений полк. Славеком перед виборами до польських законодатних установ в 1928. р. Безпартійний Бльок співпраці з урядом, що був зліпищем гуртків і осіб з ріжних дотеперішніх політичних груп, або й прямо людей політично ніде непричасних, і впродовж свого істнування до осени 1935. р. не витворив ніякої одноцільної політичної програми. Цей табор цементував авторитет пок. марш. Пілсудського і розлетівся, як не стало цього живого цементу. Головною метою покликання до життя ББ, наміченого марш. Пілсудським і його тодішнім найближчим співробітником полк. Славеком, була справа державного переустрою Польщі — себто справа зміни березневої конституції. Це й переведено квітневою конституцією ще за життя марш. Пілсудського і тим Безпартійний Бльок виконав доручене йому завдання, доповнюючи авторитарну конституцію відомою своєрідною виборчою ординацією до сойму і сенату, на основі якої сконструовано у вересні 1935. р. теперішні польські законодатні установи без політично-партійної орґанізації.

Життєва практика вже у нових польських законодатних установах виказала, що політичне життя вимагає істнування політичних партій. Польща на основі квітневої конституції є державою авторитарною, а не тотальною, з деякими залишками основ демократичного устрою і тому не витворила монопартії, як це є в Совітах, Італії і Німеччині. Залишаючи частину демократичних устроєвих форм, рішальні сьогодні чинники польської політики не могли творити політичної порожнечі відсутністю проурядової політичної партії, що малаб за завдання лучити уряд з польським громадянством для піддержки і скріплення його діяльности. І в сучасній Польщі переконалися наглядно, що не можна вести політики без політичних партій і означеної політичної програми. Відси і вийшло зрозуміння потреби нової політично-партійної концепції, якої тези проголосив полк. Адам Коц в дні 21. лютого ц. р. і яку сьогодні реалізується під назвою „Обозу Зєдночення Народовего".

Почин до нової формації вийшов від марш. Едварда Сьміглого Ридза, переємника авторитету марш. Пілсудського, у його промові з 24. травня м. р., в якій перевів він аналізу положення в Польщі та намітив завдання, що стоять перед польським громадянством, та цілі, які воно му-

сить осягнути, творячи зорганізовану одноцільно керовану волю у першу чергу щодо оборони держави, а дальше організації і ведення моральних і творчих сил в народі. Практичне переведення тих засад доручив марш. Сьміґли-Ридз своєму близькому співробітникові полк. Коцові, що й проголосив основи нової політичної формації у своїй декларації з 21. лютого ц. р., подані до публичного відома через радіо, пресою і окремими афішами.

Подало їх і „Діло" в ч. 39, яке і дало від себе коментар у статті „Декларація полк. Коца" в ч. 40 з 24. лютого ц. р., зазначуючи там, що „всяка польська консолідація бажана нам і корисна, якщо вона відкриває дорогу для поважного трактування української проблєми і якщо вона перекреслює стереотипну фразу, що її приходиться нам стільки разів слухати: „тепер держава і уряд мають стільки інших актуальніших справ, що українські справи мусять підождати".

Вступ до тез полк. Коца подав з початком лютого ц. р. віцемаршал сойму Медзінський, начальний редактор „Ґазети Польскої" у своїх двох великих промовах у т. зв. дискусійному клюбі в соймі, а опісля розвинув їх подрібно у цілій низці своїх статтей на сторінках „Ґазети Польскої" після проголошення декларації полк. Коца. Від цього часу почалася практична робота під проводом полк. Коца передовсім в монтуванні апарату нової політичної формації, що їй — як відомо — надано назву „Обуз Зєдночення Народовего". Все це речі здебільша відомі, неоднократно ширше порушувані на сторінках „Діла", головно в його вступних редакційних статтях, присвячених аналізі польських відносин. Коли ми їх ще раз побіжно пригадуємо, то тільки для цілости образу.

Засади, на яких спирається новий польський політичний табор згідно з тезами декларації полк. Коца, це: 1) квітнева конституція, 2) армія, 3) спільнота інтересів народу й держави, 4) піддержка для Католицької Церкви, 5) збереження дотеперішніх основ господарсько-соціяльної структури з поборюванням комунізму і клясової боротьби, 6) аграрні реформи, 7) розвиток міст, ремесла, промислу і торговлі, 8) розвиток польської культури в науці і мистецтві і 9) становище до національних меншин без подання ближчої програми і становище до жидів на основі змагання польського громадянства до господарської самостійности. Це і є хребетний стовп програми нової формації, якої подробиці будуть визначені щойно пізніше.

Безпосередньо після декларації наступило вербування членів до нового табору і виготова відповідної організаційної схеми. Табор поділено на два сектори — міський і сільський, оставляючи покищо на боці робітничий сектор, який — мабуть тільки хвилево до вияснення відносин на цьому найбільш сьогодні дразливому відтинку — залишено в рямцях міського сектора. Посипалися зголошення до нового політичного табору поодиноких організацій і осіб і переведено у Варшаві загально-краєві зїзди діячів міських і сільських. Тут підтвердилось те, на що відразу звернуло увагу „Діло", перестерігаючи перед компромітацією деяких земляків, охочих пристати до кожного джерела благодатей, а саме, що нова політична організація матиме суто польське національне обличчя і є призначена лише для поляків. Цим ріжниться вона основно від колишнього Безпартійного Бльоку. Іменовано вже керманичів поодиноких секторів і деяких начальних керманичів в терені. Організатором міського сектора став комісаричний президент м. Варшави п. Стажинський, що розпочав вже обїздку і організацію терену та перевів збори у Львові 7. ц. м., в Тернополі 8. ц. м. і в Станиславові 9. ц. м. для змонтування місцевого організаційного апарату. Характеристичною появою є і те, що при організації поодиноких відтинків зірвано з істнуючим адміністраційним поділом, і нпр. для цілої Східної Галичини створено один окремий відтинок під кермою проф. д-ра Колянковського зі Львова. Слід догадуватися, що рішальну ролю мала тут українська справа і тому мабуть рішено не роздрібнювати польської організації на цьому терені. Отже творення апарату у міському секторі є у повному ході.

Організація міського польського елементу — зокрема на непольських територіях — не має перед собою більших труднощів. Поза фанатичними ендеками серед міської польської інтелігенції польська опозиція — людовці і пепесівці — не багато має прихильників, як теж і серед властивого польського міщанства, себто серед ремісників, промисловців і купців. Тут монтаж нового табору йде розмірно дуже легко і вдається найскоріше.

Інакше дещо з робітничим відтинком, що є під впливом трьох чи навіть і більше чинників — пепесівців, ЗЗЗ (Звйонзек Звйонзкув Заводових) кол. премієра Морачевського (давня революційна фракція ППС) і комуністів, на Шлеську воєводи д-ра Гражинського і Нар. Партії Робітничої в колишній пруській займанщині. Серед частини робітників мають теж деякий вплив і ендеки — особливо його молоде радикальне крило (ОНР). Отже на робітничому відтинку і досі цілковитий хаос і назагал настрої не дуже то прихильні для „Обозу Зєдночення Народовего". Покищо на шлеському терені монтує робітників один з головних керманичів т. зв. „Направи", шлеський воєвода д-р Гражинський, якому вдалася недавно фронда проти старого Морачевського розбиттям організації гірників зі ЗЗЗ і перетягненням значної їх частини на свою сторону. Вони — здається — будуть творити першу авангарду, що має скріпити міський сектор нового політичного табору, або і створять осередок третього робітничого сектора. Не треба й говорити, що між робітниками однаково соціялісти (ППС) як комуністи докладають усіх своїх зусиль, щоб відтягнути польський робітничий світ від „Обозу Зєдночення Народовего". А те у свою чергу посилить знову протикомуністичну акцію урядових кол.

Про дотеперішні засяги організації ОЗН на сільському секторі, якого керманичем є ген. Галіца, а його заступником колишній визначний пястовець і б. віцемарш. сойму Ян Дембський, не багато ще чувати. Припиняє дещо справу невя-

рішена доля пястівської політичної еміграції з В. Вітосом у проводі. Перебіжчики з Польського Сторонництва Людового сенатори номінати Максиміліян Маліновський і Руґ не багато тут поможуть новому політичному таборові, ані теж колишні селянські члени ББ як пос. В. Гиля і ін. Звертає загальну увагу, що до проводу сільського сектора не ввійшли сторонники полк. Славека селяни сен. Ґвіждж і віцемарш. сойму Келяк та пос. Гиля. Справі поможе хіба з часом велика урядова акція з чотиролїткою, що відтяжить село центральної Польщі з надміру населення урбанізацією міст і упромисловленням цієї частини держави, а через те і економічним скріпленням тамошнього села.

Покищо активним стає міський сектор ОЗН, а скріпить його ще більше плянована і переведена саме головно в інтересі міст господарська чотиролітка.

Очевидно, змонтування нового польського політичного табору під фірмою ОЗН буде мати й далекойдучі політичні наслідки — безперечно і на національному відтинку разом зі змінами, що йдуть унутрі самого польського політичного життя, а в недалекій майбутності і на структурі польських законодатних установ.

Д-р Степан Баран.

„Людовий фронт" готовить карієру Ля Рока.

Париж, 7. квітня 1937.

Правдоподібно сповнилося задушевне бажання Ля Рока. Він стане перед карним судом за віднову розвязаного урядом „Вогнистого Хреста" під назвою „Французької Соціяльної Партії". „Як назве Ля Рок другу свою організацію, якщо карний процес перейде всі судові інстанції?" — жартують собі парижани.

„Ми знаємо карієру одного німця, що сидів теж колись у вязниці, а нині наш Леон Блюм мусів би взяти на голову циліндер, і вийти на двірець, якби цей пан забажав оглянути париську виставу" — докидають другі.

Післати Ля Рока перед карний трибунал! — це викликало загальну веселість між публикою. Навіть радикали висловлюються з нетаєною трівогою про доцільність того кроку.

Зате комуністична „Лїманіте" тріюмфує. „До вязниці Ля Рока! — кличуть французькі комуністи — в імя охорони французької свободи!"

А публика теж тямить, що кілька днів тому парляментарна більшість відкинула проект, колись комуністичного, а нині національного посла Жака Дорію, щоб перепровадити слідство щодо 230 міліонів франків, які, мовляв, дістала французька комуністична партія від III. Інтернаціоналу.

„Отже „людовий фронт" є за свободою тільки для своїх" — такий є нині з приводу пригод Ля Рока однозвучний відгук французької ліберальної міщанської преси.

Ля Рок має непогану пропаґандивну організаційну сітку, але такої реклями, як йому зробив нині „людовий фронт", він мабуть і сам не сподівався.

Та залишімо на боці особу Ля Рока.

В житті народів панує свого роду відрухове наслідування. Є це т. зв. суспільний мімітизм, подібно, як істнує теж він і в звіриному і рослинному світі.

Франція має за собою світлу традицію боротьби за свободу. Вона дорожить цим скарбом, оплаченим кровю багатьох поколінь. Але цю свободу може Франція і стратити. Були вже у Франції і довгі періоди диктатури і нема ві

лкого суспільного закону, який раз на все виключав би можливість, що історія може повторятися. Велика французька революція витиснула печатку особистої свободи не тільки на Франції, але і на цілій Европі. З вибухом світової війни цей престіж французької революції зазнав страшного удару. Світ завернув до понять і метод середновіччя. Людина як поява гідна пошани стратила свої привілеї. З нею тепер у багатьох краях ніхто не рахується. Воскресла інквізиція, хоч з іншими мотивами — на соціяльному тлі, повторилися ідеольогічні виправи (міжнародня боротьба комунізму і фашизму в Еспанії), ба навіть в економічній царині відновилася середньовічна форма корпорацій.

Під гаслом насильства іде тепер світ і хоче йти вперед. А ті народи, які задержали в себе ще волю, не доцінюють її та гайнують її. Та нема нічого лекшого, як утратити віками виборену свободу і нема нічого важчого, як вибороти собі її наново, коли вона втрачена.

Юрій Студинський.

—o—

По широкому світі.

Американський президент Рузвельт здементував поголоски, немов би він хотів обнизити скількість золота в误 долярі.

Італійський уряд видалив з Абісинії кількох англійських місіонарів, що „ширили фанатизм протестантських сект".

Совітський амбасадор Майський ультимативно домагається, щоб Мусоліні висловився про справу італійських добровольців в Еспанії.

Ліцеї.

Аналіза розпорядків Міністерства Освіти в справі прийняття і вступних іспитів до ліцеїв.

Поруч з розпорядками Міністерства Освіти, які устійнюють структуру й організацію державних ліцеїв, появилися розпорядки, які подають реґулямін прийнять до державних загально-освітніх ґімназій і ліцеїв, прийнять до педагогічних ліцеїв, вступних іспитів до ґімназій та ліцеїв і кінцевого іспиту в заг.-освітніх ґімназіях. Ці реґуляміни мають таку безліч постанов, що годі їх усіх переповідати і проаналізувати. Є доконечною річчю, щоб це зробили українські педагогічні кола в найкоротшому часі у шкільних часописах.

УМОВИНИ ПРИЙНЯТТЯ ДО ЛІЦЕЇВ.

Найважнішими з усіх приписів, які — сказатиб — впливають на рух молоді між школами ріжних ступнів, це приписи, що окреслюють прийняття учнів. Вони мають найбільш далекосягле значіння, бо — реґулюючи доплив молоді до шкіл — впливають на суспільну структуру громадянства. Пригадаймо дискусію, яка підняла́сь у пресі в часі, коли підготовлювано й ухвалювано нові шкільні закони в законодатних тілах. Тоді одним з найповажніших замітів проти проекту шкільної реформи був заміт, що вона створює аж **чотири барієри** при переході зі школи одного ступня чи типу до другого: 1) народня школа І. ступня сільська — народня школа вищого ступня міська; 2) народня школа — ґімназія; 3) ґімназія — ліцей; 4) ліцей — високі школи. Оборонці проекту реформи запевнювали, що це зайві побоювання. Щож кажуть новооголошені реґуляміни? Вони кажуть, що побоювання громадянства, особливо українського, не тільки не було зайве, але навпаки, дійсність перевищила передбачування. На нашу думку, реґуляміни прийнять дають 100 відсотково певний засіб **у руки шкільної адміністрації, коли вона схоче творити поміж школами ріжних типів і ступнів непрохідні барієри для небажаних для себе одиниць і цілих груп молоді.** Вплив родичів чи самої молоді на оцінку вступних іспитів, себто реакцію суспільного чинника — в формі можливости відклику чи контролі — обмежено до мінімум.

Сказане хочемо зілюструвати на прикладі реґуляміну вступних іспитів до ліцеїв.

Отож перш усього треба ствердити, що **нема автоматичного переходу** до ліцею в тій самій ґімназії для молоді, яка покінчила з добрим успіхом даму ґімназію. В засаді кожний учень, який покінчив 4-річну ґімназію, має право зголоситись до ліцею, де хоче. Він мусить поруч другорядних умовин (вік, здоровля і т. п.) виказати **належний умовий розвиток і наукову підготову.** Це друге може виказати свідоцтвом укінчення ґімназії нового типу, а перше (умовий розвиток) має ствердити „відповідно переведений іспит". Залишім покищо цей іспит. Хтож від нього звільнений? Для ілюстрації, як легковажно — не хочемо вжити гострішого слова — складано „реґуляміни", наведемо дотичний уступ (§ 5. „Прийняття учнів до державного загально-освітнього ліцею", розпорядок Міністра Освіти з 22. ІІ. 1937 № ІІ. S. 848/37) в перекладі в цілости: „від іспиту до І. кляси (ліцею — В. К.) можуть бути звільнені кандидати (також ті, що як екстерни дістали свідоцтво покінчення ґімназії), визнані педагогічною радою ліцею здібними і приготованими до підняття науки в ліцею на підставі оцінок, що находяться в свідоцтві покінчення ґімназії, а також у ріжних свідоцтвах, коли такі мають. Кандидат, звільнений від іспиту, є тимсамим принятий до ліцею".

Що значить „визнані"? Чи є від „невизнання" відклик? Що значить „на підставі оцінок"? Чи вистане, коли всі оцінки є „достаточні"? Якщо ні, то скільки треба „добрих" і „дуже добрих"? Чим буде кермуватися педагогічна рада, коли матиме до вибору поміж такими самими „оцінками" чужих ґімназій і власної? Таких питань можна поставити більше. Втаємничені педагогічні кола вияснюють (очевидно між собою...), що цей § реґуляміну є на те, щоби „сплавлювати" непотрібних чи невигідних кандидатів... Ось одинока правильна відповідь на поставлені питання.

Українське громадянство вже тепер мусить приготовитись на те, що однобічної сітки ліцеїв з українською мовою навчання не можна буде направити висилкою українських дітей до спеціяльних ліцеїв з польською мовою навчання. Про це вже постарається „дух" проф. Ромера і проф. Ґломбінського, який безперечно панує на терені польських ґімназій та якому до помочі прийде § 5. реґуляміну.

Автім вже сьогодні можна уважати заповідю того, що перехід української молоді до спеціяльних державних ліцеїв з польською мовою навчання буде справді неможливий, через отсю цікаву умовину: В програмі предметів, оголошеній для ліцеїв усіх типів, находимо таку, позірно дрібненьку, ріжницю: плян математично-фізичного виділу ліцею з українською мовою навчання не передбачує ніяких годин для біольоґії на І. році ліцею, зате передбачує 2 години біольоґії на ІІ. році. Тимчасом плян годин для такого самого виділу, математично-фізичного, ліцеїв з польською мовою навчання передбачує 2 години біольоґії на І. році, а на другому ні. Чи це недогляд, чи одна з „барієр" створена спеціяльно для українців? Напр. що мають робити зі своїми дітьми урядовці-українці, перенесені зі Львова на провінцію, де є математичний ліцей, коли їх діти ходили до українського матем. ліцею у Львові? Безперечно це дрібниця, але якаж багатомовна!

Тут подаємо одну важну для нашої молоді подробицю: репетенти теперішньої VII. кляси і ті, що з неї виступили, мають вступ до заг.-осв. ліцеїв без іспитів. Однак ті, що не покінчили VI. кляси і ходили на спеціяльний курс, як також ті, що здадуть матеріял з VI. кл. давньої ґімназії, мусять до ліцеїв робити іспити.

ВСТУПНІ ІСПИТИ.

Не запускаючись у подробиці, хочемо звернути увагу на рішальну умовину, яка підтверджує нашу тезу про вирішний вплив шкільних чинників на рух молоді поміж школами. Це та умовина, що вступні іспити не передбачують оцінок з устних відповідей (т. зв. цензур), лише „характеристику" відповідей і постанову збору екзамінаторів під проводом директора, яка западає більшістю голосів. При такій системі іспитів позбавлено родичів дітей, перепавших при іспитах, можливости доходити своїх прав дорогою відклику. Будуть траплятися теж випадки, що учні, які принесли зі собою по укінченні ґімназії свідоцтва з добрими нотами, себто викажуть добру „наукову підготову", не зможуть при іспитах до ліцеїв виказати „належного умового розвитку". Якжеж легко доказати, що ноти на свідоцтві — це оцінки формального, памятевого знання, а не умового розвитку!

Буду рад, коли ті, що стоять безпосередньо при шкільному варстаті праці, викажуть неправильність мого розумування.

НОВЕ В ПРОГРАМАХ ЛІЦЕЇВ.

У програмах загально-освітніх ліцеїв, які вже теж появилися, бачимо обовязковий предмет: **військову підготову** („пшиспособене войскове"). Це предмет новий, який відповідає теперішньому духові часу. Його мають учити в польській мові. Українське громадянство повинно поставитись до цієї новини позитивно. Сьогодні не час на туманний пацифізм і нам слід теж користати зі всього, що дає нашим дітям змогу підтягнути себе до рівня оточення. Та всеж мусимо тут висказати деякі застереження і побажання. Чому цей предмет мають учити в українських ліцеях по польськи? Чи від того побільшиться „воєнний потенціял" української молоді? Не місце тут на дискусію на цю тему. Але кожний, у кого розвинене почуття педагогічного такту, мусить признати, що в молоді можна збудити запал чи пошану до якогось предмету лише тоді, коли вона його вчиться і слухає в рідній мові.

Українське громадянство через свої фахові шкільні організації й устами політичних чинників уже нераз застерігалося проти викладу

в школах з українською мовою навчання історії і географії, а також т. зв. розказівництва (впорядку) по польськи. Тепер мусить застерегтись і проти навчання військової підготови в польській мові.

Побажання, яке слід при цій нагоді висказати, є те, щоб до навчання цього предмету притягнено перш усього учителів українців, які мають, або доповнять, потрібний для цього військовий вишкіл.

Другим новим предметом, що його введено у програму навчання в загально-освітніх ліцеях, є „питання зі сучасного життя". І цей предмет мають учити в ліцеях з українською мовою навчання по польськи! Не розуміємо державно-політичного сенсу в навчанні в польській мові саме цього предмету. Адже „питання сучасного життя" мають ще менше державно-асиміляторських можливостей, ніж напр. історія — коли з цього боку до цього питання підходити. Невжеж рішальні державні шкільні чинники вважають українську мову культурно менше вартною? А може сама українська термінольогія видається тим чинникам небезпечна, коли прийдеться нею викладати нашим дітям про націоналізм, фашизм або гітлеризм?

В. Кузьмович.

Пляни великих реформ у Японії

ПІД КУТОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Уряд рішив предложити новому урядові великий плян розбудови оборони краю. Він складається з двох частин. З одного боку уряд хоче ввести в життя деякі реформи чисто військового характеру, уліпшення зброєвь, з другого боку реорганізацію промислу, контролю електрівень. Уряд хоче скасувати мито на залізо, зате хоронити митами краєві погібні матеріяли, крім того скріпити продукцію краєвого промислу.

Дальше береться під увагу реформу державної адміністрації та законодавства: виборчого, фінансового і податкового. Програму шкіл також мають зреформувати, кладучи більший натиск на поглиблення державницької думки і фізичної справности.

Лихоліття учителів-заточенців і становище У. П. Р.

У статті, поміщеній в „Ділі" з 3. квітня ц. р., де описане важке положення українського учительства — зрештою вповні згідно з правдою — встановлено таке ствердження: „Жаль лише, що в цій справі ніхто з послів ні сенаторів українців не запитав міністра в соймі чи сенаті, чому міністр освіти виключає зі своєї статистики українців учителів. Жаль великий!"

На цей заміт я приневолений дати ось таке вияснення:

Автор статті видно не читав останнього числа „Учит. Слова" (ч. 4.), бо тоді напевно був би такого докору на адресу У. П. Р. не виписав. Він був би довідався, що У. П. Р. розуміє важке положення українського учительства перенесеного на західні землі польської держави і що саме У. П. Р. докладає всіх зусиль, щоб це зло направити. Якраз цього року найбільше місця присвячено в промовах українських послів справам українського учительства, зокрема справі повороту перенесених на захід, у справі розділених подруж, номінації кандидатів, передбачених емеритур, дисциплінарок і т. д. На терені парляменту промовляли в шк. справах п. п. посли: Целевич, Пеленський, Кузьмович, Великанович і сен. о. Лободич. Всі вони порушували справи українського учительства. Зокрема моя промова цього року на пленумі Сойму при буджетовій дебаті до Міністерства Освіти була присвячена виключно персональній політиці Міністерства Освіти. Я домагався, щоб адміністраційний устрій спирався на суспільному чиннику, а не був лише бюрократичний. Дальше я говорив про важку ролю учителя у громадянському житті, про нашу участь у дисциплінарних комісіях, про відношення інспекторів, про поворот із заходу, на схід, розділені подружжя, номінації і т. д.

Все те знайде автор статті в названому журналі. Там переконається про те, що ми говорили — бож і міністр освіти відповідав на наші вимоги. Між іншим на основі інформацій з львівської Кураторії міністр ствердив, що на терені львівської Кураторії получено 32 родини — українських подруж. Хто є між тими 32 щасливцями, мені не відомо, але не маю права квестіонувати правдивости тверджень міністра, бо він певно має в руках поіменні викази. Ми знаємо багато прикладів досі неполучених подруж і будемо дальше за їх долю боротись, але загалові відомо, що не ми рішаємо — тільки влада.

Щоб опрокинути заміт дотично занедбань, почуваюсь до обовязку пригадати авторові статті, що і президія У. П. Р. і Головна Управа Взаїмної Помочі Українського Учительства зголосили кілька меморіялів у компетентних чинників з вимогою зміни персональної політики у шкільництві. А про численні особисті інтервенції вже й не згадую.

На закінчення одна заввага: При писанні статтей ми навчені шукати причини зла не там, де воно криється, а вдаряємо саме в тих, які роблять усе, що можуть по своїм силам. Це ді-

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ. 3

Про українську фільгармонію та оперовий театр.

(Докінчення.)

III. ЗА ПЕСИМІСТИЧНИМИ РЕФЛЕКСІЯМИ — ОПТИМІСТИЧНІ ВИСНОВКИ.

Але порушена в цих статтях засаднича справа: майбутньої нашої орхестри, а може колись і опери, дає притоку подумати над шляхами, якими можна би прямувати до осягнення цієї мети. В першу чергу йшло би про орхестру, бо без неї не можна собі й подумати істнування якоїбудь власної оперової трупи — булаб вона за 5 чи за 50 літ (для пояснення: „випозичення" орхестри, зложеної тільки з 40 осіб, на три проби й одну виставу коштує у Львові 1.000 зол.!).

Шан. автори згаданих статтей бачать — кожний з окрема — можливости придбати кадри орхестрових інструменталістів тільки єдиним шляхом: „...заохочування молоді студіювати не тільки смичкові інструменти" та відозв у пресі. Принайменше інших думок у цьому напрямі вони в статтях не висловили. Я думаю, що колиб чекати, поки створимо інструменталістів та орхестру шляхом заохочування, намов чи відозв — то ми її ніколи не діждемося.

На мою думку, є два способи, які моглиб дати нам інструменталістів. Переведення першого з них лежить у цілости в руках проводу Муз. Інституту ім. Лисенка. Як відомо, Муз. Інститут має деяку скількість стипендій, безплатних чи сильно знижених місць для здібніших учнів. Чи не можнаб ці стипендії, ці безплатні місця, що їх дістають, переважно піяністи, **давати під категоричною умовиною вчитися одночасно на якомусь орхестровому інструменті,** вказаному Інститутом? Знаю, що таке рішуче поставлення справи спричинилоб мабуть спротиви або незадоволення декого з професорів фортепіяну, що мовляв, їх здібним учням робляться перепони до піяністичної карієри, через примушування їх витрачувати час на „непотрібну" гру на „якімсь-там" клярнеті чи тромбоні. Панове професори! Вірте, що поки той „незвичайно талановитий" учень зможе дійти до піяністичної карієри, то його товариші, вивчивши за 4—5 літ **уповні добре** клярнет чи тромбон, будуть зовсім пристойно і постійно заробляти в орхестрах і будуть куди корисніші для нашої музичної культури, як той „піяністичний талант", який у 99 випадках на 100 — до нічого путнього не доводить.

Другий спосіб — це: **порозумітися управі Муз. Інституту з управами всіх наших бурс,** переконати їх у потребі й доцільности науки на орхестрових інстументах молоді, яка до того надавалась би, та порозумітися з цими управами в справі обовязкової науки цих бурсаків на орхестрових інстументах — знову таки узалежнивши їх прийняття до бурси від цієї умовини. Може найшлисяб якісь шляхи до розмов на ці теми і з управителями наших середних шкіл. Адже можливостей до заробітку для молоді, яка кінчить середні студії, чимраз менше — а добре знання, чи тим паче деяка досконалість у грі на цьому чи іншому орхестровому інструменті майже в кожному окремому випадку **запевнить даному інструменталістові працю і хліб** — до часу, коли цю працю і цей хліб він міг би здобути у рідній орхестрі. Низький рівень орхестр є звичайно у великій мірі наслідком всякої недостачі конкуренції: окремі члени орхестри, певні свого місця з огляду на їх необхідність, затрачують всякий рівень „пристойної" гри, опускаються і скорше чи пізніше з музикою й орхестрою, в якій сидять, фактично нічого вже спільного не мають (крім, очевидно, пенсії, по яку точно зголошуються). За прикладом далеко шукати не треба.

Отже створення фахових, професійних кадр наших орхестрових інструменталістів мало би — крім величезного значіння для створення власної орхестри — ще й неабияке суспільне та економічне значіння.

Музичний Інститут ім. Лисенка у Львові, як наша одинока музична школа, повинен можливо якнайскоріше — може вже від початку нового шкільного року — повести рішучу **акцію у напрямі вербування молоді на орхестрові інструменти.** Чи то у формах, вказаних вище, чи то у розмовах з родичами, переконуючи їх, що від школи Баєра до карієри Падеревського ще дуже далеко — а наука хочби на літаврах чи барабані дасть їх дітям безпосередно користь і посуне вперед бодай дещо справу створення української симфонічної орхестри, а колись-колись — і рідної орхестри.

ється не тільки в поодиноких випадках, як у автора згаданої статті, але й у цілому нашому громадянстві. Замість шукати можливостей до консолідації громадянських сил, ми робимо все, щоб кидати колоди під ноги нашій політичній організації, яка побіч ведення загальної політики з найбільшим трудом бореться за добро наших установ і поодиноких осіб.

Дмитро Великанович.

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то допильнуйте, щоб ті установи зложили на „Дар Просвіті".

Французька валюта паде.

На всіх европейських біржах занотовано в пятницю несподівану сильну обнижку франц. франка; на французьких біржах нотовано того дня велику звишку чужих валют. Французьке міністерство фінансів твердить, що причиною знижки франка є події поза французьким ринком і що попит на доляри спричинили чутки про те, що през. Рузвельт хоче перевести зміну фінансової політики Злучених Держав та перевести девалюацію доляра.

Пресова конференція „Відродження".

9. ц. м. у чепурній, портретами заслужених діячів „Відродження" (чому нема між ними портретів пок. митроп. Сембратовича, пок. А. Чайковського, пок. о. Т. Лежогубського, д-ра І. Раковського й д-р С. Парфанович?!) та мистецькими пропагандивними афішами прикрашеній домівці тієї організації при вул. Чарнецького 26. відбулась пресова конференція, на якій явилося 16 представників львівської періодичної преси: це яскравий доказ зацікавлення, що його викликала остання „палатна революція" у тому Т-ві. Привітав присутніх новий голова Т-ва м-р Ценко, реферували заст. голови м-р Чума та ред. Глібовицький. Тому, що з приводу недавніх загальних зборів ми подавали докладний звіт про стан Т-ва („Діло" ч. 70. з 31. м. м.) — пропускаємо ці фактичні дані.

Палку дискусію викликав ідеольогічний реферат ред. Глібовицького, який — на думку всіх (з виїмком одного) промовців — непотрібно згадував у своєму рефераті речі, що можуть лише викликати непорозуміння щодо цілей „Відродження". Така сама однодушність поглядів панувала і щодо необхідности зберігти у „Відродженні" засаду найширшої „концентрації сил": уже на самій салі конференції показалося, що фанатиками відродженецької ідеї є люди найріжніших сусп. поглядів і що саме тому ця ідея сильна. Майже всі промовці висловили свій погляд, що відсутність п-і д-р С. Парфанович у новому виділі не вийде на добро Т-ву; деякі промовці, активні відродженці і люди ріжних сусп. поглядів, палко боронили добре імя тієї діячки.

Зрештою, самі референти підкреслювали свою пошану для заслуг п-і д-р Парфанович на терені Т-ва „Відродження" та з притиском підкреслювали, що вони не мали нічого спільного з кампанією проти особи д-р С. Парфанович поза межами Т-ва. Так само рішуче пятнували звязування діяльности Т-ва з якимись протидержавними гаслами: ані старий, ані новий Виділ, ані взагалі ціле Т-во „Відродження" ніколи не нагинали ідей Т-ва до якоїнебудь протидержавної акції, а хто таке твердить, той орудує свідомою брехнею. Як практично новий Виділ гадає повести свою працю — про це поінформує він українську пресу на черговій конференції.

Враження з учорашньої конференції таке, що нові провідники „Відродження" мають багато доброї волі і запалу до праці, однак досить хаотичні погляди про можливости діяльности у ньому та про відносини й настрої у широких верствах громадянства. Річ ясна: треба дати змогу новому Виділові працювати й морально його в його здорових починах підтримувати.

Показ історичних одягів.

ЦІКАВА ІМПРЕЗА ФАХОВОЇ ШКОЛИ СС. ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ.

Фахова Школа СС. Василіянок уладила 9. ц. м. цікаву імпрезу, що в 9-ох картинах дала перегляд розвитку одягів від старовини до минулого століття. Строї запроектувала п. Н. Ґурґулівна при співпраці пп. м-ра І. Ґурґулівної, В. Кушерської, Е. Сташківної та Щуратової; виконали їх (до обуви включно!) учениці фахової школи.

Як це пояснила п. Ґурґулівна у вступному слові, перегляд кінчиться на Бідермаєрі, бо це остання доба перед появою массової фабричної продукції одягу, що вбила індивідуальний смак

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 16.

о. Й. ЗАСТИРЕЦЬ.

ОДНЕ СЛОВО.

До церкви малого галицького міста сходилися і приїздили весільні гості і цікаві громадяни. Вже прибули своякии і приятелі начальника уряду, який справляв весілля єдиній своїй донці Климентині. Крізь діяконські двері заглядала церковна служба, щоб із хвилиною, як зявляться в головних дверях святині молодий і молода, засвітити перед тетраподом великий, мідяний дванацятираменний свічник і до закристії дати знати священникові, щоб надів приготований золотом і сріблом тканий фелон і вийшов благословити молодят.

„Молоді" надіхали у кариті запряженій у сиві коні. Маєстатичним кроком перейшли серед юрби цікавих перед церквою і в асисті родичів, дружок і дружбів увійшли в ворота. Рідко дібрана була ця пара молодят! Обоє високого росту; — вона гарна як русалочка на образі, він брюнет, тип нашого козака. Віяло від них весною — такі були здорові, стрункі, як карпатські кедри! Сивоволосий священник-патріярх відчинив „царські врата", перейшов повагом серединою церкви щоб при дверях відобрати від молодят згоду на вінчання. Коли зняв вінки з їх голов, промовив до них на тему, як то найбільшим щастям і першим обовязком кожного громадянина є заключити щасливе подружжя, якого не можна нічим у світі заступити.

Підчас його поук випустила задумана молода з рук порвану китицю рож і гвоздиків. Молодий і дружби кинулися, щоб підняти цвіти. Священник мимохіть приспішив свою промову.

Молодята виїхавши з церкви немов бачили перед собою ту нову дорогу життя, про яку говорив їм душпастир.

Якою радістю була перша, спільна їх їзда! А якими барвами в їх уяві виглядало весілля та тоасти! Але на життя складається більше буденних днів, ніж святочних. Неодин їх буденний день мав у собі ще багато із свята, але і — бджоли часто топляться у власному меді.

Климентина жила собі як жінка Петра, урядника скарбу на провінції, щасливо. Неправду говорив Салтиков, що провінція охолоджує пориви серця. Наші молоді жили таким внутрішнім огнем, що їх городець не мав навіть фірточки від вулиці. Сюди вивозили вони на сонце двоє своїх дітей. Та коли комусь добре ведеться то, — як казали старі греки — боги їм зараз позаздрять.

Минали роки. Пані Климентині sприкрилася „провінція". Вона стала налягати на чоловіка і шукати впливових людей, щоб переселитися до Львова де „веселіше життя, де є гарні крамниці, концерти, каварні з музикою і танцями". Та нема речі, яку чоловік — а ще частіше жінка — при сильній волі не осягнулиб! Навіть до ріжних львівських достойників почала сама Климентина писати у тій справі. Петро теж робив заходи, щоб задовольнити Климентину. Виглядає на парадокс думка, що нещаслива жінка, яка має дуже доброго чоловіка. Одного дня начеб городець від дому Петра дістав фіртку на широку дорогу, куди легко втікати щастю. Петра на велику втіху Климентини нарешті перенесли до Львова. Наняли вони тут дороге, менше вигідне мешкання, без городця та сонця, зате почали робити щораз ширші знайомости. Одного вечора пані Климентина прибралась в усе, що мала найкращого, причесалася і в якнайкращому настрою пішла з чоловіком до каварні на дансінг. Заняли вони місце при столику на середині салі і замовили перекуску. При однім з дальших столиків, напроти них, розсівся дуже елегантно вбраний панок і став вдивлятися в паню Клементину. Глядів на неї доти, доки вона не всміхнулась до нього. Панкові вдалось, що вона відповіла на його погляд. Петро помітив це, зробив гнівливу міну і миттю сказав жінці вбратися, бо хоче йти домів. По дорозі не говорив з нею нічого. Дома не їв вечері, не глянув на неї, а на її просьбу, щоб не гнівався за таку дрібницю, крикнув до неї гнівно:

— Ви поводилися у публичному льокалі як кокота!

— Це той до якого я писала у твоїй справі — виправдувалася Клементина — він має звязки, впливи...

— Тим гірше — крикнув Петро — виходить, що ти хочеш йому зреванжуватись саме так, як кокота.

Те саме слово повторене двічі з таким натиском зробило на Клементині страшне враження. З лагідної жінки вона перемінилася в тигрицю:

— Ти можеш мене назвати дурною, марнотратницею, чим хочеш, але не таким вуличним словом.

Суперечка загострилась:

— Я зумію сама чесно працювати! Я тобі покажу, що значить нарушувати мою честь.

— Аж тепер я знаю, чому ти так хотіла при-

та змінювали одяг. А завданням імпрези було саме представити одяг як вислів умовин і змагань доби.

Перша картина зі старовинного Єгипту, була гарно вистилізувана у свому безруху; зате грецькій картині на нашу думку варто було дати дещо життя, яке так буйно пульсувало в геленсько-римському світі. В поняття Середньовіччя ми привичаєні вкладати лицарськість, геройство, кохання, містику, а не сплетні на тему морганатичних подруж, тому уважаємо, що „Осіння казка" Лесі Українки не була дуже щасливо підібрана на ілюстрацію тої доби. Зате мельодеклямація до картини Ренесансу може краще підходила би до Середньовіччя, ніж до Ренесансу, доби повної руху та буйного життя.

Краще були підібрані картини до новіших діб. Чи візьмемо сцену з Молієрового „Мізантропа" (Барокко), чи менует (Рококо), чи діяльог двох дам двору (Ампір), чи врешті найкраще відіграну інсценізацію діяльогу з „Інститутки" Марка Вовчка, — всюди сюжет і гра мило гармонізували зі строями, підкреслюючи духа доби.

Кінцева картина дала цікаву інтерпретацію гагілок, виводячи на сцену постаті з нашої історії (княгиня, боярниня, гетьманша, міщанка), що збереглись у текстах наших обрядових пісень.

Цю імпрезу слід зарахувати до дуже вдатних, про що свідчили бурі оплесків. Одяги були виконані дуже дбайливо. Багатим вкладом праці зуміли пильні учениці фахової школи закрити якість матеріялів.

Між виконавцями на перше місце вибилася п. О. Мрочко, що в ролі інститутки виявила небуденні акторські здібности і гарно виконала французьку пісеньку, а також добре відтанцювала менуета. Мило вражала гра пп. М. Гринюк, О. Лаврівської, М. Стефанів, Лопатинської, Сарвичуківної, М. Чорняк, М. Кліш і танок п. Шотовської. Інші ролі обсадили пп. М. Романчукевич, Лаврівська, Хромовська, Клубок і т. д.

Шкода, що організатори вечора не подбали про доброго режисера, що був би підніс викочання поодиноких картин до рівня одягів; також не треба було так щадити шмінки. Без сумніву менует був би вийшов цікавіше у виконанні панночок, що мають за собою балетний або хочаб ритмічний вишкіл — а таких вже маємо; при обсаді поодиноких картин можна було без труду заступити частину виконавців, що не зовсім підходили на сцену акторським талантом і виглядом (зокрема... тушею). Та з цього приводу годі робити закиди: панночкам, що стільки праці вложили у підготову імпрези, належалася нагорода у формі виступу на сцені у власними руками виконаних строях.

Саля була виповнена по береги. Між публикою часто було чути польську мову, м. ін. прийшли деякі польські та жидівські середні школи.

(гал.)

Їхати до Львова! Каварень тобі треба, джезбенду — відповідав з криком чоловік.

*

На другий день заїхав віз, щоб узяти спаковані речі Клементини. Петро не міг найти у своїй душі настільки ніжности, щоб вийти на двір і затримати жінку. Діти плакали, сусіди повиходили з домів, але Петро сидів у своїй кімнаті зачинений на ключ, лютий і завзятий.

Коні рушили в дорогу.

Клементина виїхала на село і почала вчителювати. Вона лякалася міста як зарази і навіть коли потребувала поїхати до Львова за орудками не мала сміливости. Прохала знайомих сусідів або зверталася листовно до рідні, щоб поладнали їй якусь орудку. Дітей своїх не бачила. Праця над чужими дітьми забирала їй увесь час, заглушувала її біль і жаль і тугу.

Нераз думала над тим, чи не написатиб до Петра, але її вражена гордість перемагала. Він образив її перший зовсім невинну, без найменшої підстави, і він перший повинен прохати в неї вибачення. А те, що він примирився так скоро з її відїздом, тільки змiцнювало в ній її непримиренність.

Знову минуло багато літ.

Клементина нежданo виїхала до Львова. З залізниці поїхала просто до церкви. Священик саме кінчав панахиду по її чоловіці. Не мала сміливости підійти до домовини. Коли співали „Вічная память" в її ухах гуділо тільки одне слово, якби нераз чула його з уст покійника: „Кокота".

І аж тепер зрозуміла, яку силу може мати одне слово живне — бездумчиво, коли його не вміємо направити вчинком.

Наше село борониться перед робітничою кольонізацією.

Справа фабрики паперу під Стриєм

Свого часу ми згадували, що фірма Штайнгегель на спілку зі стрийським магістратом хоче побудувати велику фабрику паперу. Первісно ту фабрику мали побудувати на південних окраїнах міста, та опісля міська влада на те не погодилась, бо фабричні відпадки занечищували би стрийську плажу а близьке сусідство фабрики, що крім паперу вироблятиме і целюльозу, якої уживають до вибухових матеріялів загрожувало би безпеці міста. А що для розвитку Стрия така велика фабрика була би побажана, стрийський магістрат хоче нею ущасливити одну з близьких громад, а саме Добряни. Він хоче на спілку з фірмою Штайнгегель законтрактувати 180 моргів добрянських ґрунтів, що лежать між Добрянами, рікою Стриєм, північними передмістями Стрия (Лани і Зварич) та гостинцем Стрий-Львів.

Живемо в настільки ненормальних часах, що на будову великої промислової станиці приходиться глядіти як на дар Данайців. Вона загрожує не лише безпеці та гігієнічним умовинам села, але і його політичному та моральному станові, бо присутність більшої скількости чужонаціонального робітничого елементу внесе без сумніву денаціоналізацію та деморалізацію одного з найсвідоміших сіл Стрийщини.

Що зрівноважить ту шкоду? Президент Стрия проф. Каїм, що приїхав до Добрян з представниками фірми та її синдиком, адвокатом Шіндлером, рожевими красками змальовував добробут фабричного робітника, що „зість добрий обід, ще й пива напеться". Маса йде на ту примату, але місцева інтелігенція, до речі дуже численна (Добряни постійно давали великий континґент гімназистів до недалекого Стрия, відтіль вийшли десятки інтеліґентів) ставиться до неї критично. Вони зясовують собі, що упромисловлення принесло Бориславові та іншим селам нафтового басейну не заробітки, а нужду.

Хтось може замітити, що при тодішньому рівні нашої свідомости та зорганізованости Борислав мусів для нас пропасти, але тепер — що інакшого. Чи справді? Добрянці не потребують довго шукати відповіди на це питання. Ось у сусідньому селі Угорськім від кількох літ ідуть пробні верчення за нафтою. Громада застерегла собі в контракті, що місцеве населення має найти працю при верченнях, але нафтова фірма зовсім тими зобовязаннями не вяжеться: між робітниками нема ні одного угорчанського громадянина, самі мазури. Досвід Угорського, Дашави і т. д. недвозначно вказує, що будова неукраїнської промислової станиці приносить не добробут місцевого населення, лише чужинецьку кольонізацію.

Коли боремося проти рільничої кольонізації, мусимо боротись і проти робітничої — сказали собі свідомі добрянці, під їхнім впливом громадська рада рішила не допустити до будови фабрики і вибрала комітет, що мав про те рішення повідомити фірму Штайнгагель. Та представники тої останньої при помочі солтиса зорганізували комітет з людей, що вяжуть неоправдані надії з оснуванням фабрики і стараються, щоби громада на неї дозволила. У селі йде боротьба.

Добряни стоять перед важким іспитом. Вони мають змогу доказати чи справді заслуговують на те, щоб їх уважати найсвідомішим селом Стрийщини.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Відозви й комунікати.

ПІД УВАГУ ТИМ, ЩО МАЮТЬ НАМІР СТАТИ КУПЦЯМИ.

Бувають випадки, що фахово непідготовані молоді люди відкривають крамниці ріжних бранж і звертаються по інформації та поміч у купецьких справах до своєї станової організації, якою є Союз Українських Купців у Львові від 14 літ, щойно тоді, коли тратять, або стратили вже ввесь вложений у підприємство, тяжко добутий капітал. Звертаємо увагу, що особливо трудні такі бранжі, як: ґалянтерійна, текстильна, залізна, паперова, обуви і т. п. та що конечно є відбути бодай коротку практику чи бранжевий курс, або перед закупом товару на скору руку познайомитись із бранжею, цінами, калькуляцією, джерелами гуртового закупу, формальностями при заснуванні крамниці (правні, санітарні й будівельні вимоги, справи податкові) і т. п.

Тому у власному інтересі повинні кандидати (-тки) на купців звернутися за фаховою порадою, інформаціями й поміччю до станової організації: **Союзу Українських Купців у Львові, вул. Ґродзіцьких ч. 1.І. пов.** письменно, залучуючи почтову марку на відповідь, або особисто в урядових годинах 9—14 кожного дня.

Секретаріят Союзу Українських Купців

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА.

Поема про прокляті роки.

ЮРІЙ КЛЕН: „Прокляті роки“, Львів, 1937., Наклад „Вістника“.

Клен — нині мабуть найвидатніший з цьогорічних поетів тієї генерації, що вже перейшли стадію творчих шукань. Щоправда Маланюк динамічніший від нього, але мусимо зважити, що він не дав в останніх роках ні одного чимнебудь замітного вірша — самі переспіви себе самого. Те, що вражає передовсім при читанні Клена — це школа, добра поетична школа. Не важко знайти у нього хресних батьків; це з одного боку французькі парнасці, хоч би Ередія (Кленовий „Кортес“ зовсім у стилі ередіївських „Завойовників“, сонеті, до речі, перекладеному свого часу Зеровим), — з другого боку Пушкін та, мабуть не помилимось, Брюсов з доби „Стефаноса“ та „Всех напевов“. Це вони помогли виробити Кленові його власний стиль. Не без впливу була й велика взаємна досвідна робота виївських неоклясиків над проблемою вірша. Не треба забувати, що в тій ділянці неоклясики проробили велику, хоч назверх і мало ефектовну, перекладну роботу, що ще належно недоцінена. Згадатиб тільки, що Рильський дав переклади з французьких та російських поетів, Филипович і Бургардт — російських, Зеров — латинських. „Антольогія“ й „Камена“ цього останнього, одно з найбільших досягнень неоклясиків, до речі, лиш частина праці цього поета. Тож і не диво, що коли нині по багатьох напрямків не лишилося навіть сліду, неоклясики далі тривають на чільному місці в українській поезії.

Всі добрі сторінки цієї школи засвоїв собі Клен, передовсім велику простоту та природність вислову, бездоганну форму.

Сама поема „Прокляті роки“ замітна з двох причин: поперше зустрічаємо тут зразок більшої поетичної форми, тоді, коли поцейбічна поезія має схильність до малокаліброваго ліричного вірша, до серії дрібних настроїв, де можна перестрибувати з одного на другий. Лірична поема, хочби сама була складена з ліричних уривків, потребує вже глибшого віддиху та передовсім конструкції, яка творилаб тяглість ліричного настрою. По-друге — поема дуже актуальна своїм змістом та проблематикою, поет подає в ній свою ліричну реакцію на події, пережиті ним самим на Україні, такі, як голод 1933. р., побут у підвалі че-ки, московщення Києва — проблеми у нас іще майже неторкані поетами. Форма і зміст своєю гармонійною сполукою може бути тут зразком і першим підручником поетичної грамоти для тих молодих поетів, що хочуть писати на актуальні й патріотичні теми.

Взагалі треба сказати, що Кленова поема — замітна поетична поява; вона на рівні тієї поезії з ширшими овидами та безперечного майстерства, що рідко коли появляється у Галичині та еміграції, що навіть у своїх талановитих проявах, недомагає на деяку обмеженість та невміння розгорнути крила.

Є в цій поемі ще деякі впливи, про які не варта булоб згадувати, якби не те, що поет, сам поетичний критик, кладе на них головний натиск, вишукуючи всі можливі та уявні спорідненя поетичних творів. Колиб його власну методу застосувати до його поеми, то ми моглиб цілими пригорщами визбирувати дійсні чи припадкові впливи та запозичення. Досить згадати, що поема написана зовсім у стилі „Чумаків“ Рильського та зокрема має великі впливи Пушкінської музи: той сам спосіб „розвивання“ поетичних образів, ті самі, начеб то не звязані з цілістю ліричні чи саркастичні вставки, і навіть безпосереднє використовування Пушкінського словника, як оте „мужайтесь“ із „оди до вольности“, вжите в однім фрагменті, майже парафразованому з Пушкінського „Посланія в Сибір“ і т. д., аж до „летаргічної тиші“, паралельної до Маланюкової „тиші летаргічних століть“. Але не думаємо, щоб така, скажім — слідча, метода критики причинялася до розкриття суті твору; вона може бути помічна, але ніколи не може бути головним завданням критики, яка повинна передовсім викривати внутрішні процеси, як назріває й повстає мистецький твір та визначувати йому місце серед йому подібних. Так і тут вистачає нам зовсім те, що поезія Клена народжується з великих почувань, що вона формально досконала і передає лиш йому властивий світ, незалежно від того, що його дорога може перехрещуватися з іншими.

С. Г.

Розрізані книжки.

КУМЕДНА ДРАМА.

Із Праги прислали нам видану на гарному папері драму на 5 дій „Останній“ Фотія Мелешка. Наші численні театральні трупи кидаються на кожну драматичну новинку, як голодні на сало, тимто варт для інформації сказати кілька слів і про цю. Може досить буде подати її зміст: Студенти ще перед революцією засновують гурток, якого ідейний провідник кидає таку велику ідею: не будемо мати дітей, бо діти спричиняють нещастя батькам і сами не можуть бути щасливі. Ставши вже вчителем — і надиво оженившись! — Паламаренко стоїть непохитно на своому становищі, що дітей не хоче Його жінка-лікарка, спершу згідна в тим, потім бунтується як жінка. Її чоловік має такий сильний характер, що розходиться з жінкою, хоч страшенне її кохає. Жінка має свій характер і таки дочекалась сина. Її син по роках уже дорослий, зустрінеться з Паламаренком. Паламаренко під впливом розмови з тим сином дійде до переконання, що життя перемогло його ідею, спалить усі свої рукописи і кинеться в море з таким окликом: „Приймай, море, мене й мою ідею! Нехай моє місце займе мій син — новий практичний чоловік!“

Дивні ідеї родяться в головах авторів, які не мають тем. Оця пєса нагадує сильно найслабші пєси Винниченка там, де автор замісць драматичної дії та живих осіб, тягне за чуба якусь кумедно-поважну ідею. Трагедія, а регочешся на всю губу.

СІРЕНЬКІ ІМПРЕСІЇ.

Й. Т. Підлішецький: „Кроки нагорі“. Хвилини. Львів, 1936. ст. 64. Накладом автора. Обгортка Я. Гніздовського.

Є це ніби-то поезії у прозі, щось наче миттєві знимки у записнику. Ані поезія, ані нариси, ані обсервації, ані рефлексії. У добі модернізму автори залюбки називали такі гриби по дощі — „імпресіями“. Ось як виглядає така хвилина.

ВОЛОШКА НА АСФАЛЬТІ.

Вона, вкупі з подругами з букету, коштувала всього одну корону.

— Дивися, які гарні волошки! — сказала дама до кавалера.

Кавалір кинув продавачці корону й чепурно передав дамі букет гарних блакитних волошок.

Волошки помандрували до спальні дами.

Тільки одна ні.

Її згубила дама, як переходила через Довгу вулицю, бо букет був погано перевязаний.

Волошка впала тоді на асфальт і безпомічно притулила до нього свою блакитню голівку.

Там лежала вона десять хвиль.

Тулилася до асфальту й нишком співала, оповідала про свою батьківщину, що була десь за містом.

Співала, розказувала, що десь за містом підводиться вже високо буйне жито. Що вранці купається воно в срібній росі, що в полудне заціловує його золоте сонце, а ввечорі колише його солодкий легіт.

Десять хвиль оповідала блакитна волошка на асфальті Довгої вулиці, що десь за містом літо.

А на десятій хвилі її нестало.

Гумовий „Континенталь“ шостицилїндрової „Шкоди“ розчавив її на гамуз і поніс кудись, щоб десь на шляху згубити її сірі останки.

Читаєш, кліпаєш очима і коли хто спитає: „Ну, що ви скажете на це?“ — відповідаєте: „Це ані зле, ані добре.. Видко, що автор має якусь тягу до пера, вміє підбирати гарні слова, навіть будувати речення на поетичний лад, але коли прочитаєте таку цілу книжку, бачите, що він не має про що писати. А люди кажуть, що живемо у страшенне цікавих часах...“

СПРОБА САТИРИ.

Молодий автор І. Чернява, що пробував своїх сил у віршах і двох наївненьких повістях, котів показати, що він уже не немовля, і має зуби. Минулого місяця видав він невеличку збірочку віршованих сатир п. з. „Портрети без етикети“. Є там злобні епіграми на тузин наших відомих діячів. Ані форма вірша ані гострота дотепу не є такі, щоб варта було авторові підписуватись на такому „творі“. Аж дивно, що один з наших достойників подбав за конфіскату сторінки, де була його карикатура. Хоч карикатури підписані якимсь Левицьким, їх автор майже живцем нахапав із карикатур Е. Козака.

Сатира в нас потрібна, як і в інших культурних народів, — вона може дати гарні висліди у літературній і громадській праці, але люди, які беруться за неї, можуть мати не пошану для інших, але повинні її мати для себе. Автор цієї збірочки часто не шанує слова.

м. р.

Хроніка.

НАЙБІЛЬШИЙ СУЧАСНИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК.

Париський журнал „Латинські Записки“ зробив між своїми читачами анкету на тему: „Хто найбільший сучасний французький письменник?“ Відповіді були для загалу несподіванкою. 1-е місце дістав Поль Кльодель, 2-е Андре Жід. Щойно після них ідуть Моріяк, Жіоно, Монтерлян. Цікаві в цій анкеті два факти: два перші, без сумніву одні з найбільших франц. письменників, не є членами Фр. Академії і ніколи вже ними не будуть. Поль Валері — кандидат на нагороду Нобеля, якого деякі критики ставлять теж на перше місце, дістав в анкеті добірних читачів — одинацяте місце.

ДОСМЕРТНА ПЕНСІЯ ЗА ОДИН ВІРШ.

Найбільший цьогорічний літертурний конкурс відбувається в Японії. У цьому конкурсі можуть брати участь усі, що пишуть вірші. Тема означена: поезія про „Жінку в снігу“. 41.496 авторів прислало свої твори на цю тему. Відомо, що в Японії тисячі осіб пише вірші. Жюрі, що має прочитати стільки поем на ту саму тему буде працювати цілий рік. Щойно влітку 1938 р. оголосить воно вислід. Нагорода неабияка: досмертна пенсія для лавреата. Не диво, що сам король є головою жюрі.

ДРІБНІ ВІСТКИ.

— Італійський письменник Ф. Нарделлі видав повість „Таємна людина“, де героєм є славний італійський драматург Піранделльо, що помер минулого року. Піранделльо оповів авторові чимало подробиць із свого життя і той використав їх як матеріял до своєї повісти.

— У Нірнберзі і в Берліні виставлять антисемітську пєсу Меддерса п. з. „Ротшільд переможець під Ватерльо“.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Скарби Нізама з Гайдерабаду.

Щомісяця відкривають денникарі якогось найбільшого мільонера. Цим разом послухайте про найбагатішого чоловіка британської імперії — Нізама з Гайдерабаду, що під британським стягом панує над простором більшим від Англії. Панує вже 25 літ і тепер святкує свій ювилей. Його титул відповідає просторові його царства. Будь ласка, не смійтеся: — Генерал-лейтенант Його Величність Асаф, Мущуффар-Уль-Мульк Валь Мамлік, Нізам Уль-Мульк, Нізам Уб-Дуля, Наваб Мір, Сер Осман Алі Хан Багадбур, Фат Юнг, Щирий Союзник Британської Влади. По індійськи все ще щось значить більше, як для вас.

Палата.

Цей індійський князь щойно вдруге покинув кордони свого царства. Вперше виїхав він до Льондону на срібний ювилей короля Юрія. Традиція наказує йому ввесь час перебувати серед своїх підданих. Піддані люблять його і він дбає про те, щоб не потребував боронитись перед ними військом ні строгими законами. Палата, де він живе оточена садами, що тягнуться милями. Нізам любить квіти і сам залюбки працює в саді поруч чотириста робітників. Вхід до палати прикрашений різьбами із слоневої кости, прегарними вирізами квітів і листків. Тільки один вартовий стоїть при воротах. Він має кріс, меч, два кинжали і пістолю, але на кілька кільометрів довкола нема другого вартового. Доступ до володаря легкий — усі можуть його бачити і особисто представити свої просьби.

Вітальня з подушками.

Вітальня, де входять гості це велика кімната з безліччю електричних ламп і величезним перським килимом. Нема тут крісел, ні столів, навіть одної попельнички. Зате на долівці порозкидувані всякі шовкові подушки, полосасті, чотирогранні, кулисті, на яких мусять сідати гості скулившіг. Для всіх гостей, згідно з законом Магомеда рівне право. Хто є тут гостем мусить користати з усіх дарів володаря.

Урядова кімната для розмов із прочанами має довгий стіл з рухомим кружковим фотелем, на якому сидить князь. Поруч два вільні бюрка і третє для особистого секретаря Нізама. Здовж стін шафи з архівми і скрізь вази та вазони з цвітами.

Журналіст Суреш Вайда, що описує свої відвідини, ввійшов третій — перед ним Нізам приняв старшу даму, з огляду на її вік, відтак селян, що просили знизити їм за тяжкі податки. Розмовляючи князь жвякає тютюн

Діяманти і смарагди.

Сам він увесь у самоцвітах: на турбані пять перстенів із діямантів і 15 смарагдів, на шиї діямантовий шнур з каменями як горошок, ще нижче намисто з перел, на пальцях перстені з діямантами та смарагдами, які князь любить більше ніж інші самоцвіти.

Це тільки малий видний знак його велитенських скарбів. А проте він сам дуже скромний у поведінці. Його голова повна цифр, коли треба пояснити державні справи. 5 літ був він премієром Гайдерабаду, заки став його князем.

Його скарби заховані десь у горах. Тільки єдиний довірений слуга знає їх місце. Коли якісь члени рідні Нізама виходять заміж або женяться, їх завозять до тої таємної гірської печери з завязаними очима і там усередині можуть вони вибрати собі на памятку один самоцвіт.

Довірений слуга мусить перед смертю виявити свому найстаршому синові секрет цього сховища. Якби він умер несподівано — всі скарби моглиб пропасти на довгі роки, а може і на віки!

Розумний володар.

Нізам, заки ще вступив на престіл, покористувався своїми скарбами, щоб вибудувати величезну гать, яка заливала частину краю і нищила майно бідаків. Ця гать дала теж змогу наводнити і зробити плодючими великі простори. Також підчас війни князь Гайдерабаду показався щедрим і допоміг Англії. Сума, яку він дав на англійську державну позичку перевищила всі дотеперішні датки приватної особи. Було це 3 мільони фунтів!

Мало кто знає в Европі імя цього князя та назву його країни. Зате він знає прегарно европейські справи, володіє 13 мовами, багатьома у слові та письмі. Править він державою в наскрізь англійському дусі: — береже традицію, але скваппо приймає всі реформи, які мають на меті добро якнайбільшої скількости громадян.

Коли згаданий журналіст виходив від Нізама, на нього чекав якийсь багач. Нізам сказав: „Багачі можуть чекати, бо їх скарги не є негайні".

Кожний може стати факіром.

Різні чуда індійських факірів завжди дивували людей. Наївні добачували в факірських штучках якісь несамовиті та таємничі прикмети. Заступник голови льондонського „Клюбу Магії" І. Е. Баннель оповідає про досліди над двома факірами, які пописувались у Льондоні. Один із них умів стримувати удари живчика, другий ходити по розпаленім вугіллі. На сеансі із завмиранням живчика було багато публики, кількох лікарів специялістів і визначних письменників.

Факір був високий із гарним і поставним виглядом і „таємничими" очима молодий мужчина. Очевидно, „таємничі" очі чимало помагали йому підчас праці. Перед публикою зявився він одягнений у тонку вовняну сорочку і коротенькі до колін штанцята. Після короткої промови імпресарія, який говорив про надприродні сили факіра, почався попис. Згаданий член „Клюбу Магії" був одним із двох гостей, які обсервували удари факірового живчика. Баннель тримав ліву руку факіра, а його приятель праву. Оба тримали теж у другій руці годинник.

ЖИВЧИК ЗАВМИРАЄ.

Факір почав буцімто западати у транс і раз чи два важко застогнав. Підчас цих кількох хвилин його живчик був зовсім природний. Одначе вже по кількох дальших хвилинах Баннель запримітив, що живчик помітно слабне. Це дивне явище ствердив він на своїм годиннику і негайно повідомив свого приятеля з другої сторони. Скількість ударів живчика по його стороні зовсім не змешшилась і приятель заявив, що живчик по його стороні зовсім правильний. Тимчасом живчик по лівій стороні зовсім завмирав, аж поки зовсім не щез; одночасно живчик правої руки не змінився ні трішечки. Це справді таємниче явище подав Баннель публиці до відома.

Всі були невимовно счудовані. По кількох секундах вернулись раптом по стороні Баннеля зовсім правильні удари живчика. Одночасно обсерватор із правої сторони запримітив, що живчик правої руки починає раптом завмирати. Після двох хвилин оба живчики почали правильно бити, а по сімох чи вісьмох секундах завмерли раптом живчики обох рук і факір важко застогнав.

Перерва у живчику тривала лиш кілька хвилин і згодом повернулись рухи живчика на обох руках. Цілий експеримент тривав пять мінут. По цілім експерименті переконався Баннель, що він уже відгадав ту таємницю.

ДВА МЯЧИКИ.

Багато глядачів було переконаних, що були свідками якогось несамовитого, таємничого явища. Те, що вони бачили, було звичайним тріком, який вимагав трохи уваги і видержливости. Те, що показував факір, міг теж зробити кожний інший чоловік, щоб „силою своєї волі припинити живчик". Коли дехто із глядачів питався Баннеля, як він пояснює це справді дивне явище, що його задемонстрував факір, він відмовився дати ясну відповідь, бо не мав ніякої причини факіра демаскувати і псувати йому інтерес.

Цілий експеримент був звичайнісіньким тріком, який не мав нічого спільного з надприродними явищами. Одяг факіра був такий тонкий і легкий, що ніхто не міг підозрівати, щоб він міг щонебудь скривати. Автім прилад, що його вживав факір був такий простий і нескомплікований, що навіть колиб він виступав зовсім без одягу, ніхто нічого не запримітив би. Два малі тверді, гумові мячики під пахою облегчували ціле чудо. Майже незамітно міг факір стиснути один із мячиків під пахою, так, що глядачі моглиб цей рух взяти в найгіршому випадку за частину його сонно-гіпнотичного стану. Зовсім звичайний натиск на гумовий мячик, викликував слабший живчик. Як більший був натиск, живчик слаб, як менший — живчик кріпшав. Дуже сильний натиск зовсім припинював живчик. Таким чином факір міг своєю волею регулювати темпо живчиків обох рук, припинювати їх і звільнювати. До цього експерименту треба було тільки трохи проворности й обережности.

НА РОЗПАЛЕНІМ ВУГІЛЛІ.

Зовсім звичайним способом можна теж пояснювати собі чудо інших факірів, які довгі літа обдурювали наївних глядачів, які конче хотіли в експериментах факірів бачити щось надприродне. Другий факір, товариш першого, який теж виступав цього вечора, який описав Баннель, ходив по розпеченім вугіллі або по шкляних черепках. Заки він почав свій експеримент, теж удавав, що впадає у транс, щоб увести публику у деяку психічну напругу і витворити відповідний настрій. Відтак зовсім босий і без найменшого страху почав ходити по розпаленім до білого вугіллі і потовченім шклі. По якомусь часі факір будився зі свого трансу. Найцікавіше було те, що такий старий спосіб мав все ще таки відповідний вплив на публику.

Тайна цілого експерименту крилась у тому, що факір заправляв перед пописом відповідно свої ноги. До цього є чимало способів, однак найкраща мабуть така рецепта:

У пів літрі води розпустити якнайбільше алуну і вкинути стільки сірчану цинку, скільки можна його за золотого дістати в дроґерії. Відтак викупати собі ноги в тій мішанині і не витирати їх, тільки висушити. Згодом може кожний уладжувати собі проходи по розпаленім вугіллі і шкляних черепках.

НОВИНКИ.

— **Передплатникам, що хотять дістати** безплатний повістевий додаток за цей місяць, пригадуємо, що вони мусять прислати за квітень передплату не пізніше до 20-го ц. м і крім цього 25 сот. на кошти пересилки. Ті, що дістали книжку за минулі місяці, а при передплаті не долучили на кошти пересилки, нехай доповнять свій довг, бо не вишлемо їм книжки. Звертаємо увагу, що навіть тим, які точно прислали передплату за минулі місяці, не вишле адміністрація нової книжки, коли вони не пришлють нової передплати і 25 сот. на порто.

— **V-тий вечір із циклю піяністки Галі Левицької**, присвячений українській фортепіяновій творчости відбудеться в неділю 11. ц. м. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка в год. 7.30 вечором. В програмі цього цікавого вечора твори Лисенка, Косенка, Ревуцького, М. Колесси, Лиська, Н. Нижанківського і Р. Сімовича. Вступ за програмкою.

— **Українське Фотографічне Товариство** у Львові влаштовує VII. фотографічну виставу в салях Природничого Музею НТШ при вул. Чарнецького 24. Відкриття вистави відбудеться в неділю 18. квітня в год. 12 вполудне.

— **Парохіяльні реколекції в церкві Успення Пр. Д. Марії** у Львові розпочинаються в неділю 11. ц. м. і тріватимуть до 16. включно. Кожного дня проповідь в год. 6.30 вечором — у неділю в год. 5. пополудні. Проповідатиме о. Василіянин. У суботу від год. 5. попол. сповідь, у неділю св. Причастія.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Як я став соціялістом

або

Чому мене викинули з одної управи

(Оповідання потерпівшого).

Я ніколи не тяготів до лівих партій. Не тому, щоби я був за погнобленням працюючих мас, а проти шестигодинного часу праці, чи проти суспільної опіки, а просто тому, що в них тяжко заробити басом. Я, іменно, граю на басі і як прийдуть мясниці, то призбираю собі дещо гроша з балів та вечерниць і потім дихаю тим і в пості і на феріях і в осени — до нового карнавалу. Але крім мого музикантського фаху мав я ще одну слабість: товариство „Віднову“. Там я працював без огляду на скількість години, бо мені присвічувала ідея. Товариство „Віднова“ пропагувало абстиненцію від усяких наркотиків — щось так як „Відродження“.

Скажіть, Панство: Чи хто з вас припустив би, що той сухорлявий басістий, який на кожнім балі додавав жару цілій музиці — сам ніколи ніякого жару не вживав. Не кажу про горілицю, чи вино, але навіть папіроски до уст не брав.

Зате брав живу участь у працях „Віднови“ і дбав за неї як за власне підприємство. Разом з іншими членами управи довів до того, що товариство мало в касі покладний гріш, а в бюрку вироблений плян дальшої діяльности.

Бувало, прийду з якихсь вечерниць, положуся, засну і сниться мені, що на нашій землі спірт можна дістати тільки в аптиках, вино вживають тільки до богослужень, а тютюн, як і плекає хто, то в вазонках, для прикраси мешкання.

Але прийшли загальні збори. Відомо вам, панство, що в нас переворот у товаристві можливий тільки тоді, коли товариство стане на ноги. Доки має довги — кулявий пес не гавкне. Сподівались ми якоїсь опозиції, критики, чи тим подібної історії, але вірили в свої заслуги. Всеж таки, що не казати, мали чим похвалитися.

Тимчасом пішло з зовсім іншого кінця. Іменно: з ідеольогічного. Нам закинули трохи соціялізм, трохи большевизм, а трохи вузькопартійність.

Про мене таки просто:

— Пан Хвостюк досить насидівся на своїм кріслі, пора спочати!

І викинули.

Я поміж люди, хильцем, тихцем, довідуюся про причину...

Ти, кажуть, соціяліст, а тепер у „Віднові“ ідеольогія не та!

— Який я до біса соціяліст? — відповідаю. — Скорше пролетар, а по професії басіст.

Ні, кажуть, такі конфіденціональні відомости єсть.

І таки викинули.

Аж після того, довідуюся: Є в соціялістах Хвостюк, також член „Віднови“, але навіть не мій свояк. Помішали, значить, чоловіка з чоловіком, не заглянувши до метрики.

Злість мене, кажу вам, узяла, а досада аж горло душить. То така має бути розвідка!?

Виказав я помилку, але пиши: пропало. На своє місце вже не вернувся, бо... воно має бути гонороване.

Тепер нема для мене іншої дороги, треба стати соціялістом, і тоді бодай знатиму, що терплю за політичні переконання, а не за одноіменника.

Галактіон Чіпка.

— **Хто буде здавати матуру?** У пресі появились вістки, що міністерство освіти зладило регулямін т. зв. „малої матури“ для абсольвентів 4-клясових загально-освітніх гімназій нового типу. Виринуло питання, чи кінцевий іспит т. зв. „мала матура“ буде обовязувати учеників усіх гімназій. Міністерство освіти вияснює, що згідно зі статутом державних гімназій з 1933. р. свідоцтво скінчення гімназії дістає без якихнебудь іспитів кожний ученик 4-клясової державної гімназії, який має з усіх предметів бодай достаточні поступи. Ця сама засада обовязує учеників приватних гімназій, що мають права державних гімназій. Зате т. зв. „малу матуру“ будуть складати ученики тих приватних гімназій, що не мають прав державних гімназій та екстерністи.

— **Гасло „Свій до свого“ у практиці.** В цивільнім спорі до ч. XXIV ц. 157/37 міськ. суду у Львові проти молодого письменника Омеляна Кіцили, цей останній вибрав своїм правним заступником адвоката не-українця д-ра Едварда Гіршпрунга, який вносить усі письма до суду в польській мові. Чи це не сором, що українець-інтелігент нехтує права української мови та ломить гасло: „свій до свого“?

— **Обнижка цін кави і чаю.** Уряд веде акцію за обнижкою кольоніяльних товарів. Тому в найближчих днях сподіються обнижки цін кави і чаю.

— **Влом до „Народнього Дому“ в Бережанах.** Незнані злодії вломились до кооперативи „Народній Дім“ в Бережанах і вкрали тютюну та інших товарів на суму 1.035 зол. Поліція веде в цій справі слідство.

— **Пожежі.** В Батятичах пов. Камінка вибухла пожежа з причини злої будови комина, яка знищила 6 мешкальних домів і 4 стодоли загальної вартости к. 15.000 зол. — У Гнильчі пов. Підгайці згоріло 10 господарств. Шкоди є на 15.000 зол.

— **Львівська хроніка.** На терені Лисинич напилась оцтової есенції 60-літня Анна Міллер, жінка емеритованого полковника на Богданівці у Львові і скочила до ставу. Перевезена до шпиталю у Львові померла вночі з пятниці на суботу. Причина самогубства невідома.

— **Краєва хроніка.** На гостинці Янів—Львів вантажне авто міських водопроводів зі Львова переїхало Михайла Цара, солтиса громади Сторонна з городецького повіту. Тяжко раненого відвезли до шпиталю у Львові. — Трансмісійний пояс у млині І. Лотоцького в Каменоброді схопив слугу Григорія Адама і поломив йому руку і сильно потовк. — Якісь вломники вломились до костела в Сасові пов. Золочів і вкрали 3 срібні чаші та інші літургічні предмети вартости 1.125 зол. — Двох узброєних у револьвери бандитів напало на купця Арона Ратнера і його жінку Густу та фірмана А. Кулечка з Королівки в борщівськім повіті і заграбили 70 зол. в готівці. — Ті самі справники напали на інших жидівських купців із Королівки, яким теж заграбили 70 зол.

— **Помисловість обманців не знає меж.** Ще підчас світової війни австрійські війська підпалили село Опатківці у краківськім воєвідстві. Згоріло теж господарство С. Домбровського,

який після війни по довгих трудах відбудував зруйновані будинки. Перед кількома днями прийшли до Домбровського якісь два підозрілі типи і представились як делегати фікційного „комітету воєнних відшкодувань", заявили, що Домбровський може дістати кільканацять тисяч за зруйновані будинки, але мусить вистаратися 800 зол. такси для „оцінкової комісії". Легковірний селянин випродав майже весь свій інвентар і передав обманцям гроші. Домбровський дістав від обманців якісь папери і виїхав з цілою родиною до Варшави. Обманці веліли йому зголоситись до скарбового уряду, де мав він дістати 27.000 зол. Наївний селянин виконав точно всі доручення

обманців і щойно урядовці скарбового уряду отворили бідоласі очі. З розпуки намагався Домбровський з жінкою повіситись, але готелева прислуга відрятувала нещасливих самовбивників. На вулиці кинулися обоє під авто, але шофер в останній хвилині затримав авто. Самовбивників взяла під опіку поліція, яка відставила їх до села, а за обманцями почала розшуки.

— Одногодинний страйк у Лодзі. На знак протесту проти розвязання міської ради в Лодзі відбувся у пятницю 9. ц. м. одногодинний страйк, до якого приступило коло 80.000 робітників.

— Вмерла, побачивши щура. 54-літня Яніна Вілямовська з Міхалова Дольного сиділа при столі над роботою. Раптом побачила, що щось перебігло попід стіл доторкнувшись її ноги. Вілямовська заглянула під стіл і побачила великого щура. Вона так перелякалася, що дістала серцевий удар і вмерла.

— Долживцький диригентом у Софії. До столиці Болгарії прибув з Польщі відомий диригент Адам Долживцький, де обійме становище головного дирігента софійської опери. П. Долживцький був довший час дирігентом оперової орхестри у Варшаві та у Львові та походить з української родини.

— Заборона кримінальних фільмів у Франції. „Матен" повідомляє, що французька влада рішила заборонити ставити в кінах фільми з життя гангстерів і взагалі фільмів із поліційно-кримінальним змістом. Всі такі фільми будуть дуже гостро цензурувати, тому, що вони впливають сильно на зріст злочинности.

— Нова шахова зірка. В Англії покінчився недавно міжнародній шаховий турнір, який дав несподівано перемогу молодому, досі незнаному естонському шахістові Павлові Кересові, який поділився першою нагородою з мистцем Америки Равбен Файнем. Альйохін здобув третю нагороду.

— Матримоніяльні непорозуміння на румунським дворі. Авас повідомляє, що князь Микола, брат короля Карла виступив із пропозицією до королівської коронної пари, що він зречеться всіх прав, які йому як членові королівської родини прислуговують, щоб тільки признали його подружжя з жінкою із букарештенського товариства. Князь Микола одружився з нею ще в 1932. р., не зважаючи на обовязуючі статути королівської родини. На домагання короля відбулось засідання кор. коронної ради, яка приняла до відома постанову кн. Миколи і рішила, що кн. Микола перестає бути членом королівської родини і тратить всі права.

— Під осуд опінії. Відома краєва фабрика ножиків до голення „Гром" випустила на ринок новий рід елястичних ножиків **„Гром екстра тонкий"** і віддала його **під осуд опінії.**

Є це єдині краєві ножики електрично „відпускані". Ті ножики елястичні, не ломляться в машинках і дійсно знамениті, завдяки чому можна кілька разів голитись.

Звертаємо увагу нашим читачам, що в дні 30. квітня ц. р. появиться в нашім часописі оголошення фабрики „Гром", з премією для наших Читачів. Уже тепер у власному інтересі запишіть собі в календарі і виріжте оголошення, яке появиться 30. квітня.

Підтримуйте краєве виробництво.

Спорт.

КОМУНІКАТ Л. К. С.

Загальні Збори Львівського Клюбу Сит...ерів відбудуться в неділю 25. ц. м. в год. 10-ій рано в домівці К. Л. К. при вул. Домініканській 11 із звичайним порядком нарад.

Виділ.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

Грище Погоні год. 4. попол. змагання за мистецтво Окружної Ліги: **Україна — II. Сокіл;** також год. 2.15 **Україна II — Зоря.**

Грище Сокола-Батька год. 2. попол. мистецтво У. С. С. **Богун — У.Р.С.К.**

Мистецтва У. С. С. В неділю 11. ц. м. починаються змагання копаного мяча за мистецтво львівської округи У. С. С. У перший бій ідуть дружини Богуна і У.Р.С.К. УРСК минулого року був слабий і програв між іншим з Чорноморцями 13:0, одначе під кінець сезону осягав доволі гарні висліди. Богун помимо теж має питання. Імовірно сили обох дружин будуть рівні.

Священник головою бельгійського Союзу копаного мяча. На останніх зборах бельгійського футбольного союзу вибрали головою союзу о. Дешен на місце дотеперішнього голови і заст. голови ФІФА адв. Сельдрейерса. Це мабуть перший випадок на світі, що священник став головою спортового союзу.

Метч Італія — Франція не відбудеться. Цієї неділі мали відбутися в Парижі мячеві змагання між Італією та Францією, але Італія відкликала несподівано ці змагання, хоч уже в четвер були випродані всі білети (за 600 тисяч франків). Відкликання прийшло по гострій неофіційній французькій заяві проти кампанії італійської преси, яка обвинувачує Францію в тому, що Франція ломить постійно засаду невтрального. „Фігаро" пише, що у звязку з тим французький уряд має опублікувати компромітуючі документи в справі італійської політики в Еспанії. Італійці пояснюють своє рішення тим, що не можуть дозволити, щоб італійська дружина була виставлена в Парижі на небезпеку демонстрацій людового фронту.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

СНЯТИН:
11. IV. Вій.
12. IV. Чорногора в огні (Довбуш).

ГОРОДЕНКА:
14. IV. Шаріка.
15. IV. Шалапут.
16. IV. Вій.
17. IV. Шаріка (вдруге).
18. IV. Чорногора в огні (Довбуш).

Укр. Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

ТУСТАНОВИЧІ:
11. IV. Мурахи.

ТРУСКАВЕЦЬ:
12. IV. Т. Шевченко.
13. IV. Мурахи.
14. IV. Земля (Стефаниківська академія).

Великий Театр:

Неділя, 11. квітня, год. 3.30 попол. „Мадам сан Жен". В год. 7.30 веч. „Подружжя".

Понеділок, 12. IV. год. 7.30 веч. ціни найнижчі „Подружжя".

Вівторок, 13. IV. год. 7.30 веч. Премієра! „Панна мужатка" комедія Йос. Коженьовського.

Середа, 14. IV. год. 8. веч. Ревія „Веселої Хвилі".

Четвер, 15. IV. год. 8. веч. Хор Робітників Електрівні в Будапешті.

КІНА.

АПОЛЬО: „Аллагів город" з Марл. Дітріх і Чарл. Боєром.
АТЛЯНТИК: „Місячна соната" з Іґн. Падеревським.
ВАНДА: „Сон ночі літньої" і „Переможці джунґлів".
ҐРАЖИНА: „У сяйві сонця" з Ів. Кепурою.
ЕВРОПА: „Три сестри Пенні".
КАСІНО: „Камелієва жінка" з Гретою Ґарбо.
КОПЕРНИК: „Наплятнована" (Кей Френсіс).
МАРУСЕНЬКА: „Багате бідниятко" із Шерлею Темпель.
МЕТРО: „Забута людина", „Пригоди пехотинця".
МІРАЖ: „Володар підводного царства з Льон Чанеєм.
МУЗА: „Сен Франціско".
ПАЛЯС: „Ординат Міхоровський" з Тамарою Вишневською.
ПАН: „Пан із міліонами" з Ґейрі Купером.
ПАКС: „Пастер".
РАЙ: „Малий король".
СВІТ: „Прокажена".
СТИЛЕВЕ: „Право до щастя" та ревія.
ТОН: „Королева джунглів".
УТІХА: „Тайна бригада" та ревія.
ХИМЕРА: „Соловейко з Відня" з Мартою Еґерт.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Альпи".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 11. квітня 1937.

Берлін (357) 10.30 Соната ф-моль Брамса, 12.00 Орх. і форт. дует, 19.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вечір оперетов, **Білгород** (437) 19.50, 22.30 Нар. пісні. **Будапешт** (550) 12.30 Орхестра. 15.50 22.05 Циг. музика, 19.00 Спів. ресітал Ільони Ляллані, **Відень** (507) 11.40 Орх. концерт, 15.40 Камер. музика, 17.35 Розр. концерт, нар. пісоньки, 19.10 Вес. мельодії, **Дейтшляндзендер** 1571) 9.00 Музика. спів, 18.00, 19.00 Гарні мельодії, **Кельн** (456) 20.00, 21.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, **Дройтвіч** (1500) **15.25 Концерт українських пісень у вик. хору, Кошиці** (259) 17.35 Словацькі нар. пісні, 18.00 Для Закарпаття, **Мілян** (369) 17.00, 19.00 Симф. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Оперетові мельодії, **Мінхен** (405) 10.30 Музика на дуті інструменти, 12.00 Військ. орх., 14.00 Для дітей, 16.05 Солісти, **Прага** (470) 12.20 Військ. орх., 15.00 Хор, 19.30, 20.00 21.00, 22.00 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, **Радіо Парі** (1648) 15.00 Легка музика, 15.30 Циг. музика, 18.00 „Історія вояка" авд. в муз. Стравінського, 20.15 Спів. ресітал, 20.30, 21.00 „Електра" траг. Софокля, **Рим** (421) 17.00, 18.05 Симф. концерт, 19.50 Сценки, 20.40, 21.00 Розр. музика, 22.10 Комедія, 22.45 Танц. музика.

Понеділок, 12. квітня 1937.

Берлін (357) 14.15. 21.10 Розр. музика, 17.00 Пісні на тенор, форт., 17.30 Репортаж із мандрівки та музика Дал. Сходу, 19.10 Томасові твори на форт. і скр., **Білгород** (437) 18.00 Спів. ресіталь, 19.50, 20.00 Музика, спів, **Будапешт** (550) 12.05 Сальон. квінтет, 18.50, 19.00 Дуети на гармонїках, **Відень** (507) 17.40 Лір. суїта на мецосопр., флет, мандоліну, скр., альтівку, вюл. Г. Галя, 20.00 Вагнерові твори, орх., **Дайтшляндзендер** (1571) 10.00 Діти співають, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Молода поезія і музика, 20.10 Концерт сучасної музики, орх., сопр. (у програмі **Українська танкова суїта Бусерівна)** 22.30 Нічна музика. Суїта на см. і литаври Дікова, **Кошиці** (259) 17.25 Дуети, 17.40 Пład.-ем. музика, 18.00 Для Закарпаття, **Люксембург** (1293) 22.30, 23.00 Виступ Моріса Шевальє, **Міляно** (369) 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00 Вок.-інстр. концерт, 22.00 „Ля Джіра“ ком. Піранделя, **Мінхен** (405) 15.00 Для дітей, 16.30 Сучасна орг. музика, 16.55 Квінтет ес-дур **Шумана**, 19.15 Соната на скр. і форт. ц-моль Бетовена, 20.10 Шотляндські нар. мельодії, **Прага** (470) 17.35 Весняна Соната Бетовена на скр. і форт., 20.20 Гайднові вок. квартети, **Радіо Парі** (1648) 12.00, 13.30 Розр. музика, 13.15, 17.30, 18.30, 20.15 Спів. ресіталь, 15.00 „У Єгипті“ концерт, 15.15 Вок. концерт, 15.30 Урів. відчит, 16.30 „Булонгренк“ фарса Куртліна, 19.45 Форт., 20.30, 21.00, 22.00 „Чорт у Парижі“ оп. Лятеса, **Рим** (421) 17.15, 19.20, 20.40 Розр. музика, 22.10 Шопенівський концерт Г. Штомпки.

Вівторок, 13. квітня 1937.

Берлін (357) 20.05 21.00 „Легенда про св. Волянду“ оп. Чайковського, **Білгород** (437) 15.30 Рос. пісні, 20.20 Нор. пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Вок. концерт, 13.00 Циг. музика, 17.30 Оп. орх., 21.45, 22.00 Нар. пісні, солісти, циг. орх., **Братислава** (299) 16.10 Мад. пісні, **Відень** (507) 12.00, 13.10 Орх. концерт, 15.15 Муз. авд. для дітей, 17.25 Пісні й арії, 17.40 Форт., 20.00 Концерт хору, 22.30 Смичк. квартети Моцарта, **Дайтшляндзендер** (1571) 10.30 Для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Сучасні пісні на хор, 22.30 Нічна музика, форт., **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.15 Танкова музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.05 Орх. концерт, **Мінхен** (405) 13.15 Розр. музика, 15.00 Для дітей, 19.15 Камер. концерт, 21.25 „Так сказав Заратустра“ симф. поема Р. Штравса під дир. композитора, **Прага** (470) 17.25 Суїта Шенберга на два клярн., скр., альтівку, віол., форт., 18.20 Твори Тундера із XVII. ст., спів, орг., 21.35 Квартет д-дур Піхля, **Радіо Парі** (1648) 13.15, 17.45, 18.30 Спів. ресіталь, 15.45 Гумор, 17.30 Форт., 20.15 Пісні, 21.30, 22.00 Вечір пісенькарів, **Рим** (421) 17.15 Віол. і форт 18.00 Оповідання, 19.05, 20.40 Музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Федора“ оп. Джордана.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 11. квітня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Хліборобська газетка, 8.21 Музика з гр. пл., 8.27 Перший досвідний осередок зариблювання в Євнополі, 8.37 Чайковський: Вальс-серенада, гр. пл., 8.45 Програма на днеі, 8.50 Ранішній денник, 9.00 Богослуження, опісля Німецька реліг. музика з гр. пл., 10.45 Розр. музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок, орх., скрипка, 13.00 Театральний огляд, 14.00 Роздавання нагород учасникам розставного бігу за нагороду Польського Радія, 14.20 Радіовий абонент столиці ч. 100.000 перед мікрофоном, 14.30 Мазурське весілля, муз. обр., 15.15 Гармоністи, 15.30 Авдиція для села: Як збільшити видатність наших садів, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.30 Театр Уяви: „Будна молодість“ М. Коссак-Ясножевської, 17.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., солісти; у перерві коло год. 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Із життя Ожешкової, **19.15 Мішаний концерт: у програмі українські пісні у вик. В. Тисяка**, 19.45 Літер. хвилина, 20.00—20.20 Продовження мішаного концерту, 20.20, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 „Жовтий мопс“ муз. комедія Ів. Воробкевича в опрацюванні Зб. Лінчинського та Фел. Зандлера, 21.40 Мадярські пісні, хор із Будапешту, 22.10 Орхестра, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Понеділок, 12. квітня 1937.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днеі, 7.30 Трохи інформацій, 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Стефан Жеромський“, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Марші у вик. військ. орх., 12.30 Про краєзнавство, 12.59 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Суспільна гутірка, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Попурі з оп. „Тоска“, гр. пл., 16.15 Куток мови, 16.30 Орх. концерт, 17.05 Програма заг. освітніх ліцеїв, 17.20 Желенський: Смичк. квартет а-дур, 17.50 Як ростинний світ перебув зиму, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Промова окр. голови Уряду Ф. В. і В. Пр. Торунь, 18.15 Спортові вістки, 18.25 Менуети та гавоти, гр. пл., 18.40 Культурний міт Львова, 18.50 Клясифікація підводних ґрунтів, 19.30 Концерт нар. музики, зі співом, 20.15 Твори Дебюсі, форт., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 „Моральність пані Дульської“ фраг. із ком. Запольської, 21.30 Мала орхестра, 22.00 Симф. концерт, 23.00 Танкова музика, гр. пл.

Вівторок, 13. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днеі, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Яків у зоольогічному городі“, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Ліст, із гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Пастівний бурак, основа плекання молочних коров 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 „Несподіванка“ скеч (реклама ККО), 15.20, 15.35 Музика з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.50 „Самбо, мудрий пес“ авд. для дітей, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Шуберт-Берте: „Домик трьох дівчат“ попурі з гр. пл., 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Популярні мельодії з гр. пл., 17.00 „Будні пп. Ковальських“ говорена повість, 17.15 Скрипкові сонати Бетовена, скр., форт., 17.50 „Бабська курація“ вес. обр., 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Промова голови Уряду Ф. В. і В. Пр. Берестя н. Б., 18.15 Спортові вістки, 18.25 Кольоратурні пісні, гр. пл., 18.35 Адам Добровольський, забутий львівський поет, виг. Генр. Збєжховський, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Чого ходимо до кіна, 19.20 Гайдн: Фрагменти з орат. „Чотири пори року“, спів, муз., 20.40 Вечірній денник, 20.50 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. і малої орх., Шлемінська сопр., Чекотовський барит., В. тас тенор, (трансм. з Відня), 22.10 Вельосипед в житті та літературі, 22.25 23.00 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно—продажа: Бельґи бельґ. 89.08, 88.65, Доляри американські 5.28·00, 5.25·50, доляри канад. 5.28.00—5.25·50, Фльорени гол. 289.02—287·30, Франки фр. 23.70—23.56, Франки швайцарські 120·15—119·35, Фунти англ. 25.88—25·72, Ґульдени данц. 100.20—99·80. Корони ч. 16.10—15.40. Кор. дан. 115·49—114.65, Кор. норв. 130.03—129.05, Корони шв. 133.38—132.40, Ліри італ. 24.10 — 23.50, Марки фінл. 11.44—11.00, Марки нім. 125·00—122·00, Шил. австр. 97.00—96.00. Марки нім. срібні 130, 127.

Акції.

Банк Польський 101·50, 102·00, Цукор 30·25, Вуголь 20·25, 20·00, 20·50, Лільпоп 13·60, 13·65, 13·60, Норблин 63·50, Островець 29·50.

Тенденція вдержана.

Папери.

5 поз. інвест. 1 ем. 65·75, серія непот., 2. ем. 64·90, серія непот. 5 пр. поз конв. 56·00, 56·50, 5 зел. 54·75, 55·00, 6 дол. 55·00, 55·25, купон 2·46, 4 проц. прем. дол. 45·00, 7 стабіл. 368·00, купон 84·94, 4 проц. поз. консолід. 55·50, 56·75, 53·25, 54·38 три ост. др.

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 10. квітня н. р. кооперативам платив за франко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.00 „
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3·00 „
молоко від 11. I. н. р. . .	0.16—0·17 „
копа яєць	2·50 „

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця слаба.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 10. IV. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, франко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.40 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без напинку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Жіночі торбинки

течки, портфелі, портмонетки, валізи, несесери, поручає і направляє по найдешевших цінах робітня римарсько-галянтерійна Н. БАРЕР, Львів, Сикстуська ч. 2 побіч фірми Саламандра.

МЕШКАННЯ

5 КІМНАТ, кухня, Косцюшка 8 до винайму. Відомість сторож. 607 2-2

КУПНО-ПРОДАЖА

ПРОДАМ ПАРЦЕЛЮ комфортому, вул. Павлина 16. Господар. 623 1—1

РІЖНІ

УКРАЇНСЬКА кравецька робітня Ів. Ін...ського виконує всякі одяги по найдешевших цінах. Шептицьких 5. 414 12-/

ДИКТИ І ФОРНІРИ найдешевше джерело закупу М. Гаммер і Син Львів, Зруднява 8, тел. 271-14. 364 10-10

МЕБЛІ всілякого роду, догідні умовини „МЕБЛЬОСКЛАД", Казимирівська 25. 601 2—2

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 3.— у ДУБСА Сикстуська 6. 575 ...

ХРИСТІЯНСЬКА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ „Крайопшемися", Львів, Боїмів 1, виконує: корсети, нагрудники, гігієнічні оса..си, солідно дешево. Приймає направи і чищення 586 5—7

КОВДРИ — овеча вовна, постіль. Вирібня ВАНК, пл. Марійська 6. 506 5-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 43-100

Найновіші ВІЗКИ дитячі від 18.— зол. поручає фірма КІК, Жовківська 17. Приймає всілякі репарації. 419 5—5

РОБІТНЯ КОВДЕР, Кентшинського 4, солідно переробляє і виготовляє нові. Ціни найнижчі. 560 3-4

ФОРНІРИ І ДИКТИ, спеціяльність: форніри екзотичні **Брати Гельберг — Львів** Пекарська 19, тел. 248-91. 627 1—5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР

б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік **у Берліні, Відні та Празі**

переноситься і ординує тепер від 9—1 і 3—7

ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3. напр. Віденської каварні

Тел. 251-68. Сепаратові ждальні.

ОГОЛОШЕННЯ.

Непромакальні плахти

І. КОНРАД

Львів, ул. Гетьманська 22, тел. 249-83

ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ

поручає на Свята

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА

Стрий, вул. Шевченка 6.

Китиці до свічок є в трьох цінах: менші 3 зол. пара, середні гарні 4 зол. пара і великі 5 зол. пара.

Китиці поставні на престіл менші 14 зол. пара, середні (коло 70 цм високі) 20 зол. пара і великі 30 зол. пара.

Гірлянди — вузька 4 зол. за метр і широка 5 зол. за метр.

Цвіти матеріяльні, тривалі, гарно і естетично дібрані гарнітурі в цвітів мішаних або в одній тіні. 3—3

Єдиний український магазин

„МАНУФАКТУРА"

пл. Капітульна 3. (напр. рим.-кат. катедри) під управою О. Стефанович

поручає вовни на сукні та жіночі костюми, сукна на вбрання мужеські з фабрик Більських. Великий вибір, ціни низькі. 355 17—100

Сензація Львова!!!

Галицький Маґазин Новин

Львів, Галицька 15

ДАЄ ЯК ПРЕМІЇ:

ЗАДУРНО КУПЕЛЕВИЙ РУЧНИК при закупі від зол. 30·—
ЗАДУРНО ПІВ ТУЗИНА ХУСТИНОК при закупі від зол. 40·—
ЗАДУРНО СТОЛОВИЙ ОБРУС при закупі від зол. 50·—
ЗАДУРНО БІЛЕТИ без жадної доплати при закупі від зол. 20·—

до КІН: Паляс, Атлянтік і Апольо на місця резервові або балькон а від зол. 5·— знижкові білети до цих кін.

Повідомляємо, що дістали ми величезний транспорт найновіших вовняних матеріялів на сукні, костюми і плащі, які поручаємо по цінах ДУЖЕ НИЗЬКИХ.

УВАГА! ПОВІДОМЛЯЄМО, що ДЕШЕВА ПРОДАЖА БІЛИХ ТОВАРІВ продовжена З ДАЛЬШОЮ ЗНИЖКОЮ ЦІН.

Приймаємо чеки Централі Обороту Товарового.

Жалюзії склепові всіх родів

також **МЕТАЛЕВІ МЕБЛІ**

поручає **Фабрика „FABROL"** Львів, вул. Б. Гольдмана 3. тел. 206-29

Ціни конкуренційні. Цінники на бажання.

Від нині — малювання мешкання — приємністю!

МЕШКАННЯ дезинфекує, малює — лакерує очищує основно по помалюванню

концесіонований малярський мистець

Ігнат Михайло Ляйхтер Львів, ул. Булгарська ч. 3. Тел. 242-99

Ціни дійсно низькі. — Найдогідніші умовини — найновіші взори. — Совісне і солідне виконання. Прошу подзвонити на ч. 242-99 і зажадати оферту.

„ЕЛЯ" торгівля кишок і різницького приладдя

Львів, ул. Різницька ч. 3.—Телефон ч. 106-60.

поручає: ПРИРОДНІ І ШТУЧНІ КИШКИ краєві і закордонні в найкращих гатунках та штучні кишки марки „U-DARM". Крім цього: консервові солі, фльоки (деревляні шпильки), баранки, різницькі непромакальні фартухи, варстатові капці, крейди до значення череди і т. д. — Гуртові ціни. — Заступників на провінцію шукаємо. 588 2—4

Іван Дрола

Інструктор Англійського крою, Автор підручника крою

МУЖЕСЬКИЙ КРАВЕЦЬ

Львів, Ринок 19. II. пов.

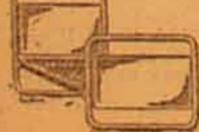
Виконує першорядні мужеські одяги на підставі найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 6—1?

Дротяні вклади до ліжок та задні ліжка ріжних систем продає по найнижчих цінах фабрика фірми

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР

Львів, Леґіонів 25 в подвір'ю. Тел. 286-38.

Залізні меблі і найліпші санаторійні урядження поручає найдешевше

Йосиф Процко і Син

фабрика залізних і металевих меблів

Львів, Терцнярська 10, тел. 215-88, склеп: Личаківська 4, тел. 274-80.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідній

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7 Філія КОПЕРНИКА 15а

Кожний покупець, що покличеться на оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

Огородові дротяні сітки

найдешевше і найсолідніше доставляє фабрика

„СІТКОЦЕНТР"

Львів, Красіцких 18. Тел. 246-75.

ВЛЕГЧУЄМО

купно матеріялів на суконні вбрання, плащі-костюми, білля-постіль

Висилковий Дім

Е. Ф. БОРИС

Перемишль

вул. Францішканська 16.

Жадайте цінників.

Незрівнянний в якості пудер і крем **ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ** завдяки якому стає цера **ОКСАМИТНО-МАТОВА.** Ціна коробки з пушком зол. 1.25. 2910 51—

ГАЛЬВАНІЯ

лямпи

ціни фабричні

Львів, Жулінського 11 а. 1—3

Найрадикальніший засіб для тих, що терплять на найбільш застарілу і найбільшу

ПРОПУКЛИНУ

коли навіть операції, пере...ання ріжних закордонних спеціялістів не помогли та всілякі фальшиві винаходи не мали успіху, усуває єдиний спеціяліст з довголітньою практикою для недужих на пропуклину при помочі мого опатентованого бандажу ч. 1209, який приносить правдиву поміч мужчинам і жінкам:

Sz. KOHN - Warszawa Sosnowa 13

Проспекти на бажання задурно. Пересторігаю перед підрібками мого засобу фальшивими спеціялістами. Хто вже зовсім стратив надію, найде у мене правдиву поміч. 4..

ЕКО

добірні батерії

виробу одинокої української фабрики батерій ЕКО у Львові — вул. Городецька 56. — Тел. 219-56.

Перша Українська Швальня

„ЕМКА"

Львів, Личаківська 14. І п.

Готове мужеське білля в добірних матеріялах у великому виборі. Замовлення з власних і добраних у робітні матерії з виконується скоро і солідно. Конкуренційні ціни.

Немовлятко також людина

Отже купи йому практичну виправку у фірмі

„Baby" ЛЬВІВ св. Миколая 3

ДЕШЕВО

ЕЛЄҐАНТНІ МОДНІ ДЕШЕВІ ґалянтерійні товари 411

поручає на весняний сезон ф-ма:

„ГАЛЯНТЕРІЯ"

В. Дучинський

Перемишль, Казимирівська ч. 26.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.